

IN NOMINE DOMINI!

ANNO 1974 R.

Rzymsko - Katolicka
Parafia
pw. Najświętszego Serca Jezusowego
w Tomaszowie Maz.

Parafia Najświętszego Serca Jezusowego w Tomaszowie Maz. erygowana została z dniem 1 stycznia 1929 r.

Actus promulgationis L. 7057/28 podpisał w dniu 24 grudnia 1928 r. J.E. ksiądz Biskup dr Wincenty Tymieniecki Ordynariusz Łódzki.

W dokumencie tym granice nowo erygowanej Parafii określono jak następuje:

- od południa granica biegnie po rzece Wolbórze w górę ku środkowi miasta Tomaszowa aż do ulicy Warszawskiej; prawa strona Warszawskiej, prawa strona szosy prowadzącej do Ujazdu, część wsi Komorowa, część wsi Zaborowa, wieś Cekanów, dwór Cekanów
- od wschodu granice parafii Lubochnia; z tej strony do nowej Parafii wchodzi wsie Kaczka, Piekło, tereny fabryki Wilanów i stacja kolejowa Tomaszów

Dekretem z dnia 1 marca 1929 r. wsie Zaborów i Komorów zostały przyłączone do parafii św. Antoniego w Tomaszowie Maz.

Administratorem parafii Najświętszego Serca Jezusowego w Tomaszowie Maz. Mianowany został ks. Antoni Machnikowski ur. 13 stycznia 1888 r. w Dalikowie.

Aresztowany w marcu 1940 r. przez hitlerowskich okupantów, zmarł dnia 8 sierpnia 1942 r. w obozie koncentracyjnym Dachau.

Teren pod budowę kościoła i budynków parafialnych dla nowo erygowanej parafii подарowany został przez ówczesnego właściciela dóbr Tomaszów, hr. Jana Krystiana Ostrowskiego w ilości 11 509 m².

W lutym 1929 r. Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Tomaszowie Maz. Z gruntów uzyskanych od hr. Ostrowskiego scedowało na rzecz parafii 5000 m² ziemi, pasem ciągnącym się od ulicy Spalskiej do ul. Kolejowej (obecnie Popiełuszki) i graniczącej z terenem tej parafii od strony podstawy trójkąta posesji. Przekazanie wspomnianej ilości nastąpiło na zasadach prawa długoletniej dzierżawy.

W roku 1928 na terenie подарowanym przez hr. Ostrowskiego wybudowany został kościół parafialny i tegoż roku – w czwartą niedzielę grudnia – poświęcony.

Projektantem tego kościoła, który w założeniu miał być budowlą prowizoryczną z późniejszym przeznaczeniem na dom parafialny, był architekt J. Kaban z Łodzi. Plan kościoła za wskazaniem ks. Machnikowskiego oparto o prototyp – kościółek Najświętszego Serca Jezusowego w Łodzi przy ulicy Zgierskiej (Radogoszcz). Jednocześnie z budową kościoła prowizorycznego, w marcu 1928 r. zaprojektowany został budynek kościoła właściwego, duży, trzynawowy. Rysunek architektoniczny tego kościoła wraz z opracowaniem szczegółowym projektu, jest przechowywany w parafii.

Kościół prowizoryczny pw. Najświętszego Serca Jezusowego w Tomaszowie Maz., pierwotnie zwany kościołem św. Michała

usytuowany jest frontem do ul. Spalskiej. Stoi on osią główną z południa (front) na północ.

Murowany (mur na 1½ cegły) z podcieniem (czyli sklepieniem) o 4 filarach z płaskim sklepieniem i trzystopniowym podestem. Posiada trzy nawy, kryty sufitem tynkowanym na gips. Nawa środkowa posiada sufit wyższy, łamany w trapez. Prezbiterium niższe nawet od naw bocznych, nakryte takimiż sufitem płaskim tynkowanym.

Po lewej stronie prezbiterium pomieszczenie przeznaczone na chrzcielnicę, spowiednicę głuchych i dla „Bieli” - asysty procesyjnej.

Po prawej stronie prezbiterium pomieszczenie zakrystii. Obydwa te pomieszczenia znów niższe od prezbiterium mają podwójne drzwi wejściowe. Prowadzą do nich z zewnątrz schody połączone z podestem murowanym otoczonym barierką. Wejście główne prowadzi do kruchty, nad którą mieści się chórek. Drzwi główne prowadzące do kruchty, sosnowe, dwoiste, otwierane na zewnątrz, polskim sposobem zawieszane z zamkiem wpuszczonym.

Chórek niski o łuku kolistym na kościół, zamknięty u dołu balustradą głuchą filongową z dębowym parapetem.

Z lewej strony kruchty usytuowana jest klatka schodowa prowadząca na wspomniany już chórek, z prawej – szatnia, a nad nią pomieszczenie z przeznaczeniem na skład.

W późniejszym okresie klatka schodowa, szatnia i pomieszczenie składu zostały przerobione stając się przedłużeniem naw bocznych.

Cały kościół kryty był pierwotnie płaskim dachem blaszanym (blacha cynkowana). Na przodzie dachu zamontowana była wieżyca wykonana w stylu gotyckim, kryta blachą cynkową i zaopatrzona w piorunochron. Służyć miała jako sygnaturka.

Dach kościoła zaopatrzony był w rynny wiszące.

W prezbiterium zbudowany był Ołtarz Wielki na podwójnym stopniu. Pośrodku ołtarza cyborium główne, białe ze złoceniami, a za nim podstawa pod metalową figurę Serca Jezusowego (pamiątka I pielgrzymki na Jasną Górę).

W nawach bocznych ołtarze: św. Antoniego i Matki Boskiej Ostrobramskiej.

Ambona zawieszona od strony ołtarza św. Antoniego.

W prezbiterium dwa okna – po obu stronach ołtarza głównego, podwójne z 20 szybami.

Nawy boczne posiadały po cztery okna w 12 szybach. Po jednym oknie takiego rysunku było w szatni i klatce schodowej.

W zakrystii oraz w pomieszczeniu przeciwległym (chrzcielnica, spowiednica głuchych i lokum asysty), po jednym oknie rysunku jak w prezbiterium.

Oświetlenie kościoła elektryczne. W nawie głównej dwa żyrandole: mniejszy bliżej drzwi, większy bliżej prezbiterium. W nawach bocznych lampy z czteroramiennymi kloszami matowymi, spłaszczonymi.

W dachu umieszczone były wentylatory w ilości 8 oraz jeden w wieżyce.

Ogrzewanie kościoła stanowiły piece wykonane z beczek blaszanych wyłożone cegłą i lepione szamotem.

Podłoga kościoła – wobec niższego poziomu terenu od poziomu ulicy – wyniesiona została nawieszoną szlaką, żwirem i piaskiem, na których położono deski całówki. Tylko kruchta wyłożona została kamieniem chodnikowym, kieleckim.

Plebania zbudowana w 1930 r. jest budynkiem parterowym, drewnianym z zewnątrz oszalowanym. Ściany wewnętrzne murowane z cegły. Budynek ten stoi szczytem do ul. Kolejowej (obecnie Popiełuszki). Ma dach kryty papą z wiszącymi rynnami, 20 okien podwójnych, na górze dwuskrzydłowych, na parterze o trzech skrzydłach.

Drzwi zewnętrznych pięć, w tym trzy pojedyncze i dwoje dwuskrzydłowych, wszystkie filongowej roboty. Drzwi wewnętrznych – 19 wszystkie pojedyncze, filongowe.

Podłoga drewniana, sosnowa, malowana.

Pieców ogrzewczych: 4 stałe i 2 przenośne.

Kuchni do gotowania 3.

Na parterze sieni ze schodami, trzy mieszkania (dla proboszcza, organisty i kościelnego).

Na górze znajdowały się trzy pokoiki (wikarego, prefekta i pokój gościnny).

Oświetlenie plebanii – elektryczne.

W podwórzu obok plebanii znajdowały się: drwalka oraz murowana pralnia i stajenka pod jednym dachem. Za drwalką ustawiony był śmietnik o spodzie betonowym oraz ubikacje. Podwórze ogradzał płot głuchy z desek.

Na cmentarzu kościelnym w narożniku południowo-zachodnim stała drewniana dzwonnica – w ryglówkę – oszalowana deskami, kryta gontem. Kształtu czworokątnego o wym. 3x3x9 m, na podmurówce.

Wyposażenie jej stanowi dzwon spizowy pw. św. Stanisława Kostki.

Przed kościołem z frontu chodnik ułożony z bali drewnianych.

W drugim narożniku cmentarza zlokalizowana była studnia (pompa z miedzianymi rurami bitymi na 12 m), a obok niej założone, zlasowane w jesieni 1930 r. 100 korcy wapna.

Na terenie nowo erygowanej parafii położony był cmentarz grzebalny, rzymsko-katolicki o powierzchni około 5 ha. Zajmował on teren o kształcie ciesielskiego trójkąta między ulicami: Ugaj, Ceglana i Smutna.

Graniczył z cmentarzami: żydowskim i ewangelickim. Używalność cmentarza wspólna dla obydwu rzymsko-katolickich parafii: św. Antoniego i Najświętszego Serca Jezusowego w Tomaszowie Maz.

Cmentarz otoczony jest parkanem murowanym, głuchym od strony ulic: Ugaj, Ceglanej, a parkanem kamiennym z kratą żelazną na wierzchu od strony ul. Smutnej.

W ogrodzeniu dwie bramy wjazdowe.

Na cmentarzu ustawione były 2 krzyże drewniane.

Z budynków – szopa gospodarcza i pomieszczenie kancelarii cmentarnej zlokalizowane w kwaterze V przy parkanie od strony cmentarza żydowskiego.

Na cmentarzu pracowało 2 grabarzy i gospodarz. Nadzór nad działalnością gospodarczą i finansową pełnił zarząd złożony z 6 osób, powołany rozporządzeniem ks. Biskupa Ordynariusza.

Na terenie parafii znajdowały się:

- kapliczka wykonana z cegły, 2 m. wysokości przy szosie Warszawskiej na dawnej granicy miasta z gminą Łazisko;
- krzyż z piaskowca na placu ogrodzonym 3x3 m. przy ulicy Kolejowej (dar dr Narewskiego i parafian);
- kapliczka murowana z obrazem za szybą w ogrodzeniu przy ulicy Głównej (na Tomaszówku);
- kapliczka przy szosie Warszawskiej między ulicami: Wspólną i Tamką;
- krzyż drewniany przy szosie Spalskiej na granicy wsi Kaczka i Piekło nieopodal gajówki Chmała;
- krzyż drewniany przy ul. Szczęśliwej naprzeciw ul. Kamiennej (postawiony na pamiątkę pierwszych prymicji ks. Dziecioła w 1931 r.).

W okresie do końca 1935 r. administrator parafii z pomocą wspólnoty wykonał:

1. tynkowanie kościoła (zaprawą cementową) i malowanie go;
2. krawężniki i rabaty pod ścianami wokół kościoła;
3. studzienki na wodę deszczową przy kościele i plebanii;
4. szlakowanie alei przed plebanią i wokół klombu pod Krzyżem „Jubileuszowym” postawionym na terenie gdzie w przyszłości projektowany jest kościół, z okazji odpustu św. Łukasza;

5. ogrodzenie płotem głuchym z desek na słupach betonowych terenu,

na którym w latach 1931 - 1933 r. urządzono ogród.

Ponadto sumptem Cechu Rzeźników sprawiono z okazji I wizytacji pasterskiej ks. Biskupa Ordynariusza (maj 1933r.) drugi dzwon spiżowy wagi 410 kg nazwany imieniem św. Antoniego Opata.

Na dzwonnicy w 1934 r. umieszczono zegar czterotarczowy – dar p. Ambrozika z Tuszyna, mechanika amatora.

W październiku 1935 r. kosztem Magistratu miasta wymieniono przed kościołem chodnik z bali na chodnik z płyt cementarnych.

Od chwili aresztowania pierwszego proboszcza parafii Najświętszego Serca Jezusowego w Tomaszowie Maz. ks. Machnińskiego zastępowali go do końca 1941 r. księża wikariusze: Franciszek Szczepański i Zygfryd Szpetulski.

Kolejnymi następcami proboszcza byli:

- ks. Leon Leszczyński ur. 21 XI 1895 r. w Żarkach od dnia 1 lipca 1941 r. do dnia 6 sierpnia 1944 r.

- ks. Prałat Franciszek Jeliński ur. 28 III 1885 r. w Częstochowie, od dnia 6 sierpnia 1944 r. do dnia 31 kwietnia 1945 r.

- ks. Kanonik Józef Zalewski ur. 11 III 1889 r. w Hrubieszowie, od dnia 25 października 1945 r. do dnia 1 lipca 1947 r.

Z okresu ww. brak jest innych – poza protokołami zdawczo-odbiorczymi przekazania parafii przez ks. Leszczyńskiego

i ks. Zalewskiego – dokumentów i źródeł pisanych o życiu religijnym parafii i działalności materialnej administratorów.

Z protokołu zdawczo-odbiorczego spisane go w dniu 5 sierpnia 1944 r. między ks. Leszczyńskim i ks. Jelińskim wynika, że stan gotówki przejętej po ks. Machnikowskim gromadzonej na budowę nowego kościoła wyniósł w pieniądzu 1704 zł, ulokowanej na książeczce PKO nr 865811 C – 45 zł, na książeczce KKO nr 1794 – 5079,95 zł, nr 2070 – 50 zł i nr 2099 – 50 zł. Wymienioną gotówkę i książeczki z wkładami przejął ks. Jeliński.

W protokole zdawczo-odbiorczym sporządzonym dnia 1 sierpnia 1947 r. między ks. Zalewskim i ks. Maciejewskim zanotowano m.in. że parafia nie jest zadłużona. Stwierdzono też, że dotychczas nie ma hipoteki dla nieruchomości – terenu ofiarowanego przez hr. Ostrowskiego pod budowę kościoła i budynków parafialnych.

W dniu 1 sierpnia 1947 r. administratorem parafii Najświętszego Serca Jezusowego w Tomaszowie Maz. mianowany został ks. Stanisław Maciejewski – kanonik – ur. 15 VII 1902 r. w Łodzi. Funkcję tę pełnił on do dnia 14 września 1962 r.

Z materiałów wizytacyjnych pasterskich i dziekańskich obejmujących poza oceną życia religijnego także sprawozdania z materialnej działalności administratora wynika, że koncentrowała się ona na uporządkowaniu prawnym własności terenu zajmowanego przez kościół i budynki parafialne oraz na rozległej działalności inwestycyjno-remontowej.

W dniach 14 i 15 maja 1948 r. miała miejsce wizytacja Pasterska przez J. E. ks. Biskupa dr Michała Klepacza Ordynariusza

Łódzkiego. Podczas tej wizytacji został udzielony 2000 osób sakrament bierzmowania. Działo się to w niedzielę 15 maja 1948 r. Po sumie tegoż dnia poświęcony został przez J. E. ks. Biskupa Ordynariusza sztandar Sodalicji Mariańskiej a następnie wizytujący odwiedził dyrektora P. F. Szt. J. w Tomaszowie Maz. inż. Liwowskiego, dom pp. Porczyków, mieszkanie robotnika z liczną rodziną i dozorcę parafialnego. W pomieszczeniach kasyna Państwowej Fabryki Sztucznego Jedwabiu J. E. ks. biskup Ordynariusz spożył obiad, w którym uczestniczyło 280 osób. Przemówienia na tym obiedzie wygłosili: dyrektor inż. Liwowski i przedstawiciel robotników P. F. Szt. J. w Tomaszowie Maz. - p. Polak; przedstawiciel nauczycielstwa dyr. szkoły p. Doma-radzki; p. Pajor w imieniu przemysłowców; przedstawiciel ku-piectwa; p. Romaniuk w imieniu kolejarzy. Przemówienie wy-głosił też J. E. ks. Biskup Ordynariusz dziękując zebrany za ka-tolicką, odważną postawę w życiu publicznym i prywatnym.

W dniu 30 września 1948 r. administrator parafii wystąpił do Sądu Grodzkiego w Tomaszowie Maz. z wnioskiem o przy-znanie tytułu własności dla nieruchomości parafialnej i założenie księgi wieczystej dla tej nieruchomości. Tytuł, o którym mowa został ustanowiony prawomocnym postanowieniem Sądu Grodzkiego w Tomaszowie Maz. z dnia 11 marca 1949 r. sygn. Akt 14/48.

W 1949 r. odbyły się w parafii dwutygodniowe Misje święte, podczas których sakrament bierzmowania z rąk J. E. ks. Bisku-pa K. Tomczaka, Sufragana Diecezji Łódzkiej, przyjęło 2500

osób. W tym też czasie odbyło się uroczyste poświęcenie parafii Najświętszemu Sercu Jezusowemu i Sercu Niepokalanej Marji.

W dniu 30 września 1950 r. miała miejsce w parafii wizytacja dziekańska przeprowadzona przez ks. dr L. Ziętka dziekana Dekanatu Tomaszowskiego.

Podczas wizytacji Pasterskiej J. E. ks. Biskupa dr Jana Fondańskiego przeprowadzonej w dniach 23 i 24 maja 1959 r. sakrament bierzmowania przyjęło około 1200 osób. Po mszy świętej pontyfikalnej odprawionej w dniu 24 maja 1959 r. przez Wizytatora, poświęcona została nowa chorągiew ku czci Niepokalanego Serca Marii Panny. W dniu tym J. E. ks. Biskup wizytował ks. wikariuszy parafii oraz udał się na miejscowy cmentarz grzebalny, gdzie m.in. modlił się za zmarłych na tym cmentarzu pogrzebanych.

W lipcu 1962 r. miały miejsce w parafii uroczystości prymicyjne ks. Bogdana Papiernika urodzonego i zamieszkującego tamże. Neoprezbiter odprawił Mszę św. prymicyjną i udzielił zbranym na tej uroczystości błogosławieństwa kapłańskiego.

Administrator parafii z pomocą wspólnoty parafialnej wykonał w okresie 15-letniej kadencji wiele prac inwestycyjnych i remontowych. I tak:

- dokonał przebudowy frontonu kościoła i powiększył nawy boczne (przez likwidację pomieszczenia klatki schodowej i szatni przy kruchcie z pierwotnej budowy;

- przebudował chórek i zbudował schody;
- wykonał malowanie zewnętrzne i wewnętrzne kościoła;
- dokonał gruntownego remontu plebanii dobudowując duży ganek przed nią i dwa małe ganki od strony podwórza oraz skanalizował ją;
- naprawił dachy i rynny;
- położył posadzkę terakotową w kościele obniżając poziom podłogi w stosunku do pierwotnego;
- zbudował ołtarz wielki i zakupił do niego dużą figurę Najświętszego Serca Jezusowego,
- zakupił obrazy „Drogi Krzyżowej”;
- zakupił szafę na sprzęt i kredens do zakrystii;
- zakupił dwa konfesjonały;
- zbudował nową ambonę;
- dokonał radiofonizacji kościoła;
- przebudował pralnię na mieszkanie dla zakrystiana;
- wykonał parkany i bramę wjazdową;
- założył 15 szt. okiennic na plebanii;
- rozpoczął budowę organów.

Dokonał też zakupu różnej bielizny kościelnej i szat liturgicznych.

Z wniosku ks. Kanonika Stanisława Lesiewicza proboszcza parafii św. Antoniego w Tomaszowie Maz. Kuria Biskupia Łódzka pismem L.2059/48 z dnia 11 VIII 1948 r. zatwierdziła zarząd Cmentarza Rzymsko-Katolickiego w Tomaszowie Maz. W składzie: ks. Lesiewicz – przewodniczący, ks. Maciejewski – zastęp-

ca i sekretarz, St. Giziński gospodarz cmentarza oraz członkowie: A. Miernik, E. Błaszowski, St. Rutkowski, W. Lendas.

Dnia 23 XII 1960 r. Prez. MRN w Tomaszowie Maz. Nr GKM III 5/25/60 nadesłało negatywną opinię Prez. WRN w Łodzi z 17 XII 1960 r. w sprawie rozszerzenia Cmentarza Rzymsko-Katolickiego w Tomaszowie Maz. W uzasadnieniu podano, że w 1961 r. Prez. MRN rozpocznie budowę cmentarza komunalnego, który zabezpieczy potrzeby miasta.

W dniu 14 września 1962 r. funkcję administratora parafii Najświętszego Serca Jezusowego w Tomaszowie Maz. Objął ks. Kanonik Kazimierz Gadzinowski ur. 2 XII 1901 r. w Cichmianie. Pełnił ją do dnia 5 grudnia 1967 r.

Z dokumentów i materiału zawartego w protokołach wizytacji Pasterskiej wynika, że administrator parafii, poza dbałością o rozwój życia religijnego, dokonał wielu prac inwestycyjnych i remontowych. Za jego kadencji własność terenu pod kościół i budynki parafialne została zhipotekowana. Wynika to z postanowienia Sądu Powiatowego Wydział Zamiejscowy w Tomaszowie Maz. Sekcja Ksiąg Wieczystych wydanej dnia 10 września 1963 r. Nr Wz. Kw 152/48 Kw Nr 3112.

W okresie pełnienia funkcji przez wymienionego administratora wprowadzona została nowenna do Najświętszego Serca Jezusowego, którą opracował ks. Adamus. Nabożeństwa te (nowenny) odbywają się w każdy piątek tygodnia o godz. 18⁰⁰.

Od dnia 10 do 17 października 1965 r. odbyły się w parafii Misje św. do Serca Pana Jezusa. Podczas tych Misji św. posta-

wiony został na cmentarzu kościelnym w narożniku naprzeciw dzwonnicy sosnowy Krzyż misyjny.

Wizytacja Pasterska dokonana przez J. E. ks. Biskupa dr Jana Kulika Sufragana Diecezji Łódzkiej miała miejsce w dniach 7, 11 i 12 czerwca 1966 r.

W czasie tej wizytacji udzielony został sakrament bierzmowania 324 dziewczętom i 365 chłopcom. Przed uroczystą sumą w dniu 12 czerwca 1966 r. J. E. ks. Biskup poświęcił dwa witraże (nawy boczne), centralne ogrzewanie i chorągiew.

Budowa organów rozpoczęta przez ks. Maciejewskiego i przekazana ks. Gadzinowskiemu w stanie znacznie zaawansowanym zakończona została do grudnia 1962 r. Poświęcenia ich dokonał w dniu 16 XII 1962 r. J. E. ks. Biskup dr Jan Kulik.

Administrator parafii z pomocą wspólnoty parafialnej, która szereg prac wykonała własną pracą, przeprowadził w okresie swej 5-letniej kadencji szereg inwestycji i remontów oraz zakupów. I tak:

- dokończył budowę wspomnianych już organów;
- przebudował prezbiterium (obniżono poziom posadzki i podniesiono sufit);
- cały kościół otrzymał polichromię;
- wykonany został nowy ołtarz wielki i dwa ołtarze boczne;
- wykonane zostały dwa dębowe konfesjonały;
- wmontowano dwa nowe witraże (poświęcone 12 VI 1966 r.);
- wybudował nową ambonę barokową;
- zakupił dzwon wagi 600 kg;

-
-
- wykonano elektryczne centralne ogrzewanie kościoła (poświęcone 12 VI 1966 r.) i przy tej okazji położono nową lampę;
 - pomalowano kościół na zewnątrz farbą emulsyjną;
 - zakupił 32 ławki dębowe, które zostały ustawione w nawie głównej kościoła.

Dokonał też zakupu licznych utensylii:

szat liturgicznych i naczyń oraz bielizny kościelnej, w tym m.in. komplet ornatów z dalmatykami i baldachim.

Zapisy w niniejszej Kronice za okres od erygowania Parafii Najświętszego Serca Jezusowego w Tomaszowie Maz. do dnia 5 grudnia 1967 r. tj. ustanowienia jej administratorem ks. Piotra Beściaka odtworzone zostały w 1974 r. z pozostałych w parafii dokumentów oraz z protokołu wizytacji Pasterskich i dziekańskich.

Od dnia 5 grudnia 1967 r. administratorem parafii Najświętszego Serca Jezusowego w Tomaszowie Maz. jest ks. Kanonik Piotr Beściak ur. 13 III 1913 r. w Pleśnej.

Wikariuszami parafii w tym okresie byli:

- od 1 IX 1966 r. ks. dr Bogdan Misztal ur. 1 I 1932 r. w Sosnowcu;
- od 1 IX 1966 r. ks. Józef Stanek ur. 4 VII 1923 r. w Czeladzi;
- od 1 IX 1966 r. ks. Sławomir Kodura ur. 30 III 1939 r. w Pabianicach.

W protokole zdawczo-odbiorczym spisany między ustępującym administratorem parafii ks. Gadzinowskim a administratorem nowo mianowanym podano m.in., że saldo księgi kasowej na dzień 5 XII 1967 r. wynosiło 1858,90 zł i zostało przekazane przez administratora ustępującego. Podano w tym protokole także, iż parafia nie ma żadnych zadłużeń. Pozostają jedynie zaległości podatkowe dla Wydziału Finansowego w Tomaszowie Maz., które ustępujący administrator spłaca w ratach miesięcznych. Zadłużenie to na dzień 5 XII 1967 r. stanowiło 70 000 zł.

Działalność duszpasterską i administracyjno-gospodarczą charakteryzowały następujące wydarzenia:

1968 r.

Kontynuowana była nowenna do Najświętszego Serca Jezusowego rozpoczęta przez ks. Gadzinowskiego ze zmianami dostosowanymi do poszczególnych części Mszy św.

Wprowadzona została – w każdą środę – nowenna ku czci św. Józefa. Podczas tej nowenny poruszane są sprawy rodzin i wychowania.

Szczególną troską otoczona została katecheza, zwłaszcza młodzieży, na którą uczęszczała znikoma ich ilość (50 osób). Ponieważ katechezę prowadzono w pomieszczeniu „skarbcą” i w pokoju na plebanii, a więc w pomieszczeniach nie odpowiadających wymogom, trzeba było wygospodarować pomieszczenie nowe. Dlatego też wczesną wiosną 1968 r. rozpoczęto przeróbkę garażu na salkę katechetyczną. Wyposażono ją w odpowiednie stoły i ławki. Od września 1968 r. salka ta stanowiła najważniejsze miejsce katechezy parafialnej, a pomieszczenie „skarbcą” było drugim miejscem nauki. Katechezy udzielało dwóch księży oraz dojeżdżająca z Inowłódza siostra zakonna Wenancja – Maria Kotłowska ze zgromadzenia „Wspólnej Pracy” (prowadziła naukę dla dzieci do IV klasy włącznie). Zwrócono też uwagę na urządzenie, poczynszy od Wielkanocy 1968 r., oddzielnych rekolekcji dla dzieci i młodzieży. Praca ks. wikariuszy i wymienionej siostry zakonnej sprawiła, że wzrosła frekwencja na katechezie a młodzieży uczęszczało 150 osób. Od września

1968 r. katechezą objęto dzieci w wieku przedszkolnym. Uczęszczało ich 75.

Z dniem 1 V 1968 r. przeniesiony został do parafii M. B. Zwycięskiej w Łodzi ks. dr Bogdan Misztal.

We wrześniu 1968 r. parafianin Ireneusz Pękalski ur. 1950 r. i zamieszkały od urodzenia przy ul. Zubrzyckiego nr 114 w Tomaszowie Maz., podjął studia w Wyższym Seminarium Duchownym w Łodzi.

W miesiącu wrześniu 1968 r. przeniesiony został do parafii Konstantynów ks. Sławomir Kodura. Na jego miejsce mianowany został ks. Józef Grabarczyk ur. 14 X 1935 r. w Ozorkowie. Administrator parafii wystąpił w 1968 r. do władz administracyjnych o budowę nowej plebanii.

W zakresie gospodarczym:

- wyremontowano celem adaptacji na salkę katechetyczną wspomniane już pomieszczenie garażu;
- zakupiono stoliki i ławki na wyposażenie salki katechetycznej;
- zabezpieczono kratami żelaznymi okno w zakrystii i „skarbcu” oraz przerobiono wszystkie zamki;
- wyremontowano budynki gospodarcze;
- wymieniono oświetlenie ołtarzy w kościele i przeprowadzono gruntowny remont linii elektrycznej prowadzącej z zakrystii do żyrandoli w nawie głównej oraz wyremontowano dwa żyrandole w tej nawie;

-
-
- zakupiono kredens do zakrystii oraz szafę na przechowywanie feretronów;
 - wykonano podstawę pod Krzyż na Wielki Post oraz pulpit;
 - zakupiono komplet naczyń dla chorego;
 - zakupiono komplet naczyń do Chrztu św.

Wymienione inwestycje i remonty finansowano z ofiar (taca i kolęda) po potrąceniu wydatków bieżących. Specjalnych ofiar jak też poświęceń na te cele nie było.

1969 r.

W marcu 1969 r. członkowie kurialnej Komisji do Spraw Cmentarzy na czele z jej przewodniczącym J. E. ks. Biskupem dr Janem Kulikiem Sufraganem Łódzkim przeprowadzili wizytację Cmentarza Rzymsko-Katolickiego w Tomaszowie Mazowieckim (zlokalizowany na terenie parafii). W protokole powizytacyjnym zostawionym urzędującemu Dziekanowi Dekanatu Tomaszowskiego (ks. Wesołowski Wł. administrator parafii św. Antoniego

w Tomaszowie Maz.) wymieniono szereg wniosków organizacyjnych i finansowo-gospodarczych dla usprawnienia pracy tej jednostki.

Z polecenia wymienionego już ks. Biskupa dr Jana Kulika utworzony został zarząd Cmentarza Rzymsko-Katolickiego w Tomaszowie Mazowieckim w składzie trzech proboszczów parafii tomaszowskich i kierownika Kancelarii cmentarnej pod przewodnictwem Dziekana Dekanatu Tomaszowskiego. Z jego też polecenia nadwyżki dochodów nad wydatkami wspomniana-

nego już cmentarza miały być dzielone w równych częściach dla trzech parafii tomaszowskich i dla Kurii Biskupiej Łódzkiej. Z dniem 25 VIII 1969 r. przeniesiony został na inną placówkę ks. Józef Stanek. Na jego miejsce mianowany został ks. Stanisław Wojtyra ur. 15 IV 1933 r. w Wadlewie.

Dnia 28 września 1969 r. J. E. ks. Biskup dr Jan Fondaliński Sufragan Łódzki udzielił sakramentu bierzmowania 354 osobom.

Z dniem 1 XII 1969 r. nastąpiła zmiana na stanowisku kierownika kancelarii Cmentarza Rzymsko-Katolickiego w Tomaszowie Maz. Pełniący tę funkcję od 1952 r. p. Józef Wilmański ustąpił z zajmowanego stanowiska. Decyzją Kurii Biskupiej Łódzkiej nowym kierownikiem kancelarii cmentarnej mianowany został p. Marian Pękalski.

Parafia obchodziła uroczystość 40-lecia istnienia. Uroczystą Mszę św. z tej okazji odprawił ks. Prałat Jan Zdziarskim a kazanie wygłosił ks. Prałat dr Henryk Rogowski. Były administrator parafii ks. Maciejewski z racji tej uroczystości przekazał parafii kielich pożyczany.

Administrator parafii wystąpił w 1969 r. z wnioskiem o budowę nowej plebanii. Wniosek w przedmiotowej sprawie z 1968 r. władze administracyjne województwa załatwiły negatywnie.

W zakresie gospodarczym:

- wykonano całkowitą malaturę plebanii (wewnątrz i na zewnątrz);

- pomalowano od strony zewnętrznej kościół;
- wykonano malaturę naw bocznych i przedsionków kościoła;
- zabezpieczono wszystkie okna w kościele i zakrystii przez wmontowanie ozdobnych krat żelaznych;
- zakupiono 2 ornaty gotyckie: koloru białego i zielonego.

Wymienione inwestycje i remonty finansowano z ofiar (taca i kolęda) po potrąceniu wydatków bieżących. Specjalnych ofiar jak też poświęceń na te cele nie było.

1970 r.

W maju 1970 r. administrator parafii ks. Piotr Beściak mianowany został Dziekanem Dekanatu Tomaszowskiego. Z urzędu przejął też funkcję przewodniczącego zarządu Cmentarza Rzymsko-Katolickiego w Tomaszowie Mazowieckim. Z polecenia ks. Dziekana nastąpiła zmiana w sposobie podziału i przekazywania nadwyżek dochodów nad wydatkami cmentarza. Nadwyżki te gromadzić miał i dzielić po miesiącu sprawozdawczym kierownik Kancelarii cmentarnej wg obowiązujących zasad (na 4 części). Podział, o którym mowa dokonany został począwszy od czerwca 1970 r.

W sierpniu 1970 r. sprowadzone zostały do parafii 3 siostry zakonne ze zgromadzenia „Wspólnej Pracy” (w tym 2 katechetki). Zajęły one mieszkanie przy ul. Zubrzyckiego nr 12 w Tomaszowie Maz. Parafia pokryła wszystkie koszty związane z doprowadzeniem tego mieszkania do używalności.

W październiku 1970 r. po rozmowach wstępnych między ks. Dziekanem Dekanatu Tomaszowskiego a administratorem parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Tomaszowie Maz. podpisana została umowa o grzebaniu zmarłych wyznania rzymsko-katolickiego na cmentarzu ewangelickim, którego teren stanowił własność wymienionej parafii. Umowę zawarto z uwagi na odmowę władz administracyjnych rozszerzenia cmentarza rzymsko-katolickiego (odmowa z 1960 r.), którego zasoby terenowe są na wyczerpaniu. Umowa, o której wspomniano nie mogła być wprowadzona w życie i została przez administratora parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Tomaszowie Maz. zawieszona.

Jako przyczynę zawieszenia przedmiotowej umowy wspomniany administrator parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Tomaszowie Maz. podał, że władze miejskie administracyjne sprzeciwiły się temu grożąc sankcjami w różnych sprawach.

Administrator parafii wystąpił w 1970 r. z wnioskiem o budowę nowej plebanii oraz o budowę kaplicy cmentarnej. Wniosek o budowę plebanii złożony w 1969 r. załatwiony został przez władze administracyjne województwa negatywnie.

W zakresie gospodarczym:

- zainstalowano w kościele nawiewnięcie zimnego powietrza;
- naprawiono i dokonano strojenia organów;
- wymieniono rynny w kościele;
- zakupiono 2 biurka do kancelarii parafialnej;

- wymieniono w całym kościele (za wyjątkiem witraży) wszystkie stare okna;
- zakupiono 2 sztandary: dla Żywej Róży i dla Trzeciego Zakonu;
- zakupiono 2 gabloty do ogłoszeń (zawieszane w przedsionku kościoła).

Wymienione inwestycje i remonty finansowano z ofiar (taca i kolęda) po potrąceniu wydatków bieżących. Specjalnych ofiar jak też poświęceń na te cele nie było.

1971 r.

Dnia 24 III 1971 r. Kuria Biskupia Łódzka powiadomiła administratora parafii pismem L. dz. 540/71, że Wydział do Spraw Wyznań Prez. W.R.N. w Łodzi wyraził zgodę na budowę Kaplicy na Cmentarzu Rzymsko-Katolickim w Tomaszowie Mazowieckim. W związku z powyższym wspomniana Kuria poleciła nadwyżki dochodów nad wydatkami cmentarza akumulować z dniem 1 V 1971 r. na budowę tej Kaplicy (pismo Kurii L. dz. 560/71 z 26 III 1971 r.). W oparciu o te dokumenty ks. Piotr Beściak wydał niezbędne polecenia kierownikowi Kancelarii cmentarnej w zakresie: uzyskania lokalizacji inwestycji, przygotowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej i zakupu niezbędnych materiałów.

W dniach od 29 V do 4 VI 1971 r. J. E. ks. Biskup dr Józef Rozwadowski Ordynariusz Łódzki przeprowadził wizytację Pasterską w parafii. Podczas tej wizytacji udzielił sakramentu bierzmowania 350 osobom (w tym 175 osobom dnia 29 V i 175 osobom dnia 30 V 1971 r.). Szczegółowa charakterystyka wizy-

tacji zawarta jest w specjalnym protokole wizytacyjnym przechowywanym przez administratora parafii. Z ważniejszych poczynąń Wizytatora wymienić należy:

- spotkanie z dziećmi w drugim dniu wizytacji, które przyjmowały w tym dniu Pierwszą Komunię Świętą;
- spotkanie po nabożeństwie majowym w drugim dniu wizytacji z członkami Żywej Róży;
- odprawienie Mszy św. i wygłoszenie homilii do młodych małżeństw także w drugim dniu wizytacji;
- wizytowanie katechizacji, odwiedzenie mieszkających na terenie parafii 3 rodzin wielodzietnych, odwiedzenie ks. Wikariuszy w ich mieszkaniach oraz spotkanie z instruktorami parafialnego poradnictwa rodzinnego – w trzecim dniu wizytacji (1 VI 1971 r.);
- udział Wizytatora po Mszy św. dla chorych w zorganizowanym na koszt parafii posiłku wspólnie z chorymi (posiłek na wolnym powietrzu na cmentarzu kościelnym), spotkanie z członkami Trzeciego Zakonu, odwiedzenie mieszkania sióstr zakonnych pracujących przy parafii oraz 40 obłożnie chorych w ich mieszkaniach, jak też spotkanie z „Bielą” i chórem parafialnym – w czwartym dniu wizytacji (2 VI 1971 r.);
- spotkanie z ministrantami oraz wizytacja cmentarza miejscowego i kancelarii cmentarnej – w piątym dniu wizytacji (3 VI 1971 r.).

Dnia 9 IX 1971 r. Wydział Budownictwa, Urbanistyki i Architektury Prez. W.R.N. w Łodzi wydał zezwolenie lokalizacyjne na budowę kaplicy cmentarnej na Cmentarzu Rzymsko-Katolic-

kim w Tomaszowie Maz. Upoważniło to wybranego projektanta kaplicy p. Audysza z Łodzi do podjęcia prac nad wykonaniem dokumentacji projektowo-kosztorysowej.

W październiku 1971 r. odbyły się w parafii Misje św. w związku z uroczystościami obchodu 50-lecia Diecezji Łódzkiej. Prowadzili je OO Franciszkanie z Niepokalanowa.

Administrator parafii wystąpił w 1971 r. o budowę nowej plebanii. Wniosek w przedmiotowej sprawie z 1970 r. został załatwiony odmownie przez władze administracyjne województwa.

W zakresie gospodarczym:

- dokonano niezbędnych prac remontowych w pomieszczeniu zajmowanym przez p. Domańskiego b. kościelnego parafii nie pracującego już od 1963 r.; parafia pomogła mu w uzyskaniu mieszkania zastępczego co pozwoliło przeprowadzić niezbędne prace adaptacyjne na salkę katechetyczną (drugą);
- zakupiono 12 stolików i 50 krzeseł do umeblowania wspomnianej wyżej salki katechetycznej;
- w związku z dostosowaniem prezbiterium do wymogów nowej liturgii usunięto balustradę i ustawiono zakupiony ołtarz twarzą do ludzi;
- odmalowano prezbiterium i nawy boczne;
- założono instalację c. o. w salce katechetycznej oraz bojler do ciepłej wody w pralni;

- zakupiono 2 ornaty gotyckie: koloru fioletowego i czerwonego oraz kapy (lekkie) wszystkich kolorów.

Wymienione inwestycje i remonty finansowano z ofiar (taca i kolęda) po potrąceniu wydatków bieżących. Specjalnych ofiar jak też poświęceń na te cele nie było.

1972 r.

W lutym 1972 r. projektant kaplicy cmentarnej p. Audysz doręczył komplet zatwierdzonej przez wojewódzkie władze budowlane dokumentacji projektowo-kosztorysowej oraz decyzję nr 8 tejże władzy i zatwierdzeniu planu realizacyjnego inwestycji.

W dniu 12 IV 1972 r. Wydział Budownictwa, Urbanistyki i Architektury Prez. MRN w Tomaszowie Maz. wydał zezwolenie nr B.60/72 Plan 34/72 na prace budowlane kaplicy cmentarnej.

Dnia 13 IV 1972 r. rozpoczęte zostały roboty murarskie wspomnianej kaplicy.

W październiku 1972 r. administrator parafii pełniący funkcję przewodniczącego zarządu Cmentarza Rzymsko-Katolickiego w Tomaszowie Maz. wystąpił do Wydziału Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska Prez. WRN w Łodzi z wnioskiem rozszerzenia cmentarza, o którym mowa wyżej, przez włączenie terenu cmentarza pożydowskiego przejętego na własność Skarbu Państwa w lipcu 1972 r. Wniosek uzasadniono m.in. kurczeniem się zasobów jedyne go na terenie m. Tomaszowa Maz. cmentarza, na którym poza grzebaniem zmarłych wyznania rzymsko-katolickiego grzebie się zmarłych bezwyznani-

wych i zmarłych innych wyznań jeśli rodziny ich tego sobie życzą.

Administrator parafii wystąpił w 1972 r. z wnioskiem o budowę nowej plebanii. Wniosek w przedmiotowej sprawie z 1971 r. załatwiony został przez władze administracyjne województwa negatywnie.

Do końca 1972 r. oddano budynek kaplicy w stanie surowym, przykryto go dachem z blachy ocynkowanej, postawiono wieżę z krzyżem przy kaplicy, wykonano instalację elektryczną i głośnikową w budynku oraz odgromową na zewnątrz, wykonano napowietrzną linię elektryczną (ok. 230 mb) zawieszoną na słupach betonowych. Na słupach tych rozlokowanych na terenie cmentarza założone zostały lampy oświetleniowe rtęciowe.

Wydatki związane z budową kaplicy finansowano wyłącznie z kasy cmentarza przeznaczając na ten cel nadwyżki dochodów nad wydatkami akumulowane od maja 1971 r. Z funduszy tych jesienią 1971 r. zakupiono cegłę i cement. Wapno w ilości 12 ton (lasowane w okresie przedwojennym ofiarował na budowę kaplicy parafianin p. Stefan Bieńkowski zam. przy ul. Zubrzyckiego nr 65).

Projekt inwestycji opracował zespół kierowany przez budowniczego p. Audysza. Kierownikiem budowy był p. Dunaj Mieczysław zam. w Zaborowie II, inspektorem nadzoru – inż. Eugeniusz Marczek zam. w Tomaszowie Maz. przy ul. Polnej 23a.

W zakresie gospodarczym:

- ułożono chodnik z płyt betonowych przed kościołem i od ulicy 1 Maja wzdłuż plebanii;
- wykonano płot betonowy (ok. 130 mb) oraz parkan betonowy z żelaznymi kratami na wierzchu i bramą żelazną od strony ul. 1 Maja na odcinku bramy prowadzącej na plebanię do boiska sportowego;
- pokryto papą bitumiczną dach plebanii;
- założono c.o. w mieszkaniach ks. Wikariuszy oraz piecyk gazowy;
- zakupiono fisharmonię.

Wymienione inwestycje i remonty finansowano z ofiar (taca i kolęda) po potrąceniu wydatków bieżących. Specjalnych ofiar jak też poświęceń na te cele nie było.

1973 r.

W maju 1973 r. decyzją Ministerstwa Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska załatwiony został negatywnie wniosek administratora parafii i przewodniczącego zarządu Cmentarza Rzymsko-Katolickiego w Tomaszowie Maz. o rozszerzenie tego cmentarza (wystąpienie w przedmiotowej sprawie z 1972 r.). Z odpowiedzi wspomnianego Ministerstwa wynikało, że ogólny plan zagospodarowania przestrzennego m. Tomaszowa Maz. - aktualnie obowiązujący – przewiduje lokalizację cmentarza wyznaniowego na innym terenie położonym w południowo-zachodnim rejonie miasta, a ponadto wybudowany został przy ul. Dąbrowskiej cmentarz komunalny o pow. 12 ha, który zaspokoi w pełni potrzeby miasta. Teren cmentarza poży-

dowskiego przeznaczony jest – jak podaje wspomniana odpowiedź – na zieleń.

W dniu 25 VIII 1973 r. przeniesiony został do parafii Najświętszego Serca Jezusowego w Piotrkowie Tryb. ks. Józef Grabarczyk. Na jego miejsce mianowano ks. Józefa Chojnackiego ur. 10 V 1945 r. w Ścichawie.

W końcu sierpnia 1973 r. zakończone zostały prace budowlano-instalacyjne i wykończeniowe kaplicy cmentarnej. Od początku tego roku wykonano tynkowanie wewnętrzne i zewnętrzne, ułożono mozaikę na ścianie głównej wewnętrznej, położono posadzkę z płyt lastrykowanych, pomalowano kaplicę farbami emulsyjnymi wewnątrz i na zewnątrz. Przed budynkiem utwardzono podłoże (betonem). Ściany w głównym pomieszczeniu wyłożono boazerią dębową (wysokość 120 cm), założono kraty ozdobne w oknach, oszklono drzwi w krużganku i niszach oraz okna, wykonano tabernakulum i podstawę lastrykową przed nim. Zakupione też zostały niezbędne rekwizyty do obsługi pogrzebów i przechowywania zmarłych oraz sprzęt, szafy i naczynia liturgiczne do sprawowania Mszy św. żałobnych (te ostatnie tj. naczynia i szaty częściowo). Brakujące wyposażenie w sprzęt, szaty i naczynia liturgiczne dostarczyły na czas przejściowy trzy parafie tomaszowskie. Poza tym parafia Najświętszego Serca Jezusowego w Tomaszowie Maz. pożyczyła fisharmonię, konfesjonał, stolik, dzwon (umieszczony w dzwonnicy przed kaplicą) oraz mszał. Budowę kaplicy oraz zakup wyposażenia sfinansowano wyłącznie gotówką z kasy cmentarnej

przeznaczając na ten cel nadwyżkę dochodów nad wydatkami cmentarza.

Dnia 1 IX 1973 r. J. E. ks. Biskup dr Józef Rozwadowski Ordynariusz Łódzki dokonał poświęcenia kaplicy na Cmentarzu Rzymsko-Katolickim w Tomaszowie Maz. w obecności księży z Dekanatu Tomaszowskiego i licznie zebranych wiernych. Uroczystą Mszę św. odprawił i homilię wygłosił ks. Biskup Ordynariusz. Kaplica otrzymała imię błog. O. Maksymiliana Kolbe.

W dniu 9 IX 1973 r. nawiązane zostały ponownie rozmowy z parafią Ewangelicko-Augsb. w Tomaszowie Maz. w sprawie grzebania zmarłych wyznania rzymsko-katolickiego na cmentarzu ewangelickim stanowiącym własność wymienionej parafii. Sfinalizowaniem rozmów było podpisanie umowy w przedmiotowej sprawie – dnia 10 XI 1973 r. Zgodnie z tą umową parafia Ewangelicko-Augsb. w Tomaszowie Maz. pobierać będzie opłaty placowego i za zezwolenia stawiania nagrobków, kancelaria cmentarna za usługi grzebania zmarłych wyznania rzymsko-katolickiego na cmentarzu ewangelickim.

Dnia 29 IX 1973 r. J. E. ks. Biskup dr Józef Rozwadowski Ordynariusz Łódzki odprawił Mszę św. w domu jubilatów Państwa Antoniego i Marii Frankiewiczów zam. przy ul. H. Sawickiej nr 39 z okazji Złotych Godów. Ksiądz Biskup Ordynariusz wręczył jubilatom obraz MB Częstochowskiej ze swoim błogostwem. Uroczystość powyższa odbyła się w mieszkaniu, ponieważ jubilatka jest obłożnie chorą od dłuższego czasu.

Z dniem 20 IX 1973 r. rozpoczęte zostały grzebania zmarłych wyznania rzymsko-katolickiego na cmentarzu ewangelickim w Tomaszowie Maz.

Administrator parafii wystąpił w 1973 r. z wnioskiem o budowę nowej plebanii. Wniosek w przedmiotowej sprawie z 1972 r. załatwiony został negatywnie przez władze administracyjne województwa.

W zakresie gospodarczym:

- uzupełnione zostały chodniki przy kościele od strony zakrystii oraz chodnik od kościoła na podwórze plebanii i na samym podwórzu;
- dokonano naprawy i czyszczenia wszystkich chorągwi i sztandarów kościelnych;
- opraviono aneksy ślubne, wszystkie roczniki począwszy od 1946 r.;
- zakupiono komplet służący do odprawiania Mszy św. w domu chorego;
- zakupiono nową chorągiew;
- pomalowano zewnętrznie kościół;
- zakupiono fisharmonię (drugą);
- odnowiono monstrancję i kustodię oraz położycono srebrny kielich.

Wymienione inwestycje i remonty finansowano z ofiar (taca i kolęda) po potrąceniu wydatków bieżących. Specjalnych ofiar jak też poświęceń na te cele nie było.

1974 r.

W dniu 29 IV 1974 r. Kuria Biskupa Łódzka powiadomiła administratora parafii (pismo Kurii L. dz. 355/74), że Wojewoda Łódzki wyraził zgodę na budowę plebanii w Tomaszowie Maz. dla parafii Najświętszego Serca Jezusowego.

Z okazji Roku Świętego w dniu 12 V 1974 r. odbyła się pielgrzymka wiernych oraz kapłanów z Dekanatu Tomaszowskiego do Katedry Łódzkiej. Uroczystą Mszę św. koncelebrowaną odprawił i słowo Pasterskie wygłosił J. E. ks. Biskup dr Bogdan Bejze Sufragan Łódzki.

Dnia 16 VI 1974 r. miały miejsce w parafii uroczyste prymicje ks. Ireneusza Pękalskiego. Neoprezbiter w asyście kleryków z Wyższego Seminarium Duchownego w Łodzi odprawił o godz. 11⁰⁰ Mszę św. prymicyjną. Kazanie w czasie tej Mszy św. wygłosił ks. Józef Grabarczyk b. wikariusz parafii. Po Mszy św. neoprezbiter udzielił licznie zebranych wiernym błogosławieństwa prymicyjnego i rozdał okolicznościowe obrazki upamiętniające tę uroczystość.

W dniu 17 VI 1974 r. miała miejsce w kościele św. Antoniego w Tomaszowie Maz. - jako w kościele wyznaczonym, w którym można uzyskać odpust Roku Świętego – uroczysta Msza św.

koncelebrowana pod przewodnictwem J. E. ks. Biskupa dr Bogdana Bejze Sufragana Łódzkiego dla chorych i emerytów Dekanatu Tomaszowskiego. Wzięło w niej udział i uzyskało odpust zupełny około 600 osób. Należy wspomnieć przy tym, że co-rocennie w parafii Najświętszego Serca Jezusowego w Tomaszowie Maz. Obchodzony jest Dzień Chorych w okresie po Wielkanocy i w październiku Dzień Miłosierdzia. W dniach tych przywozi się chorych na koszt parafii do kościoła, uczestniczą oni we Mszy św., a następnie w śniadaniu urządzanym na cmentarzu kościelnym. Następnego dnia obłożnie chorzy odwiedzani są w domach i udziela się im Komunii św. Odprawiane też są Msze św. w domach obłożnie chorych.

Dnia 7 VII 1974 r. na terenie parafii przy szosie Warszawskiej (obok Zakładów Drobiarskich) odbyła się uroczystość powitania obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej rozpoczynającego uroczystości perygnacyjne w Diecezji Łódzkiej. Obraz przekazał J. E. ks. dr Józefowi Rozwadowskiemu Ordynariuszowi Łódzkiemu J. E. ks. Biskup Jędruszek z Diecezji Drohiczyńskiej. W uroczystości tej brali m.in. udział ks. Kardynałowie Stefan Wyszyński – Prymas Polski i Karol Wojtyła Metropolita Krakowski. Obraz był witany - mimo niesprzyjających warunków atmosferycznych (deszcz) – przez liczne rzesze wiernych z terenu m. Tomaszowa Maz. i okolicy zgromadzonych przy szosie Warszawskiej jak też na całej trasie przejazdu auta-kaplicy z obrazem do Piotrkowa Tryb.

Dnia 20 VII 1974 r. parafia przeżywała Nawiedzenie obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej. Przygotowania do tej uroczystości oraz sama uroczystość miały przebieg następujący:

Przygotowania dalsze

Do uroczystości Nawiedzenia parafia była przygotowywana w maju 1974 r. przez specjalne czytania podczas nabożeństw majowych. W miesiącu czerwcu 1974 r. Żywy Różaniec modlił się o godne przygotowywanie wewnętrzne i zewnętrzne parafii na przyjęcie obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej. W ciągu kolejnych dziewięciu niedziel poprzedzających uroczystość głoszone były na wszystkich Mszach św. specjalne nauki.

Przygotowania bezpośrednie

Z okazji uroczystości Nawiedzenia przeprowadzone zostały w dniach 14-20 VII 1974 r. Misje św. Prowadzili je ks. Salezjanie w osobach ks. Franciszka Błońskiego z Lutomińska k/Łodzi i ks. Jerzego Gasika z Sokołowa Podlaskiego. Z Misji św., o których mowa parafianie korzystali więcej niż w czasie rekolekcji Wielkopostnych za wyjątkiem dzieci i młodzieży przebywających w tym czasie na wakacjach.

Do spowiedzi misyjnej przystępowały też osoby, które wiele lat tego nie czyniły.

W okresie od 14 do 21 VII 1974 r. rozdano 1500 Komunii św. Na podstawie zezwolenia na czas Misji św. pobłogostawiono dwa związki małżeńskie osób żyjących dotychczas bez sakramentu małżeństwa. Matce Boskiej Częstochowskiej poświęciło się 60 osób.

Na zakończenie Misji św. postawiony został – na placu przeznaczonym na budowę kościoła – krzyż misyjny na miejscu starego, zniszczonego, wkopanego z okazji I Misji św. w parafii.

Uroczystość Nawiedzenia

Dnia 20 lipca 1974 r. o godz. 17⁰⁰ obraz Matki Boskiej Częstochowskiej przewieziony został w procesji z parafii św. Wacława w Tomaszowie Maz. do parafii Najświętszego Serca Jezusowego w tymże mieście. Na tę chwilę cała trasa przejazdu jak też kościół i cmentarz przy kościele były pięknie udekorowane. Główne nabożeństwo z udziałem J. E. ks. Biskupa dr Jana Kulika Sufragana Łódzkiego, kapłanów, sióstr zakonnych z Dekanatu Tomaszowskiego i wielkiej liczby wiernych odprawione zostało przy ołtarzu polowym zgodnie z liturgią przepisaną dla Diecezji. W czasie nabożeństwa oddany został Matce Boskiej Częstochowskiej hołd przez dzieci, młodzież żeńską i męską, przez matki i ojców, rodziny wielodzietne, przez chorych. Odczytany też został telegram Stolicy Apostolskiej z dnia 8 VI 1974 r. do J. E. ks. Biskupa dr Józefa Rozwadowskiego Ordynariusza Łódzkiego skierowany z okazji przybycia do Diecezji obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej. Telegram ten ks. Biskup Ordynariusz polecił odczytać w każdej parafii przy powitaniu obrazu. Mszę św. koncelebrowaną odprawił i słowo Pasterskie wygłosił J. E. ks. Biskup dr Jan Kulik. Około godziny 20³⁰ obraz Matki Boskiej Częstochowskiej przeniesiony został w procesji do kościoła, gdzie wystawiony w głównym ołtarzu pozostał do chwili pożegnania o godz. 16⁰⁰ dnia 21 VII 1974 r. Około godz. 23⁰⁰ odbyła się procesja na miejscowy cmentarz przy odprawianiu Różańca św. Została ona zakończona przy kaplicy cmentarnej udekorowanej odpowiednio na tę uroczystość. Po Pasterce Maryjnej odbyło się całonocne czuwanie wiernych z poszczególnych ulic parafii.

W dniu 21 VII 1974 r. odprawione zostały Msze św. wg porządku niedzielnego. O godz. 12⁰⁰ we Mszy św. uczestniczyły matki z dziećmi. Po tej Mszy św. miało miejsce specjalne błogosławieństwo dzieci. Przed godz. 16⁰⁰ dokonane zostało poświęcenie samochodów osobowych i motocykli, które następnie poprzedzały procesję obrazu do parafii św. Antoniego w Tomaszowie Maz. O godz. 16⁰⁰ odbyło się pożegnanie obrazu: przez

ks. proboszcza parafii, przez dzieci, młodzież, matki i ojców, a o godz. 17⁰⁰ w procesji ze śpiewem przy wielkim udziale wiernych obraz przewieziony został do parafii św. Antoniego w Tomaszowie Maz.

W zakresie gospodarczym jako czyn specjalny na uroczystość Nawiedzenia obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej:

- uzupełniono chodnik przy kościele od strony „skarbcza” i za kościołem przez ułożenie nowych płytek chodnikowych betonowych;
- odnowiono polichromię w całym kościele i malaturę ścian;
- pomalowano kościół na zewnątrz farbami emulsyjnymi;
- przerobiono całą instalację elektryczną w kościele, wymieniono żyrandole w nawach bocznych, przedsionku kościoła i „skarbcu”;
- wyremontowano i odnowiono klęczniki oraz odnowiono wszystkie ławki w kościele i konfesjonały.

Po skompletowaniu potrzebnych dokumentów: zezwolenia na budowę plebanii i wykonanych przez inż. Moraczewskiego z Łodzi – geodetę w czasie od 15 V do 15 VII 1974 r. map sytuacyjno-wysokościowych posesji położonej u zbiegu ulic Zubrzyckiego i 1 Maja stanowiącej własność parafii Najświętszego Serca Jezusowego w Tomaszowie Maz., administrator tej parafii wystąpił do Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi Wydz. Gosp. Przestrzennej i Ochrony Środowiska pismem z dnia 6 IX 1974 r. o wydanie opinii w przedmiocie proponowanej przez parafię lokalizacji nowej plebanii.

Opinię, o której mowa nadesłał wspomniany już Wydział w piśmie znak GPI-440/1-19/1/74 z dnia 19 IX 1974 r. ustosunkowując się pozytywnie do lokalizacji nowej plebanii zaproponowanej przez parafię. Dla dalszego załatwiania sprawy związanej z zatwierdzeniem planu realizacyjnego i projektu budowli zażądano opracowania szkicowej koncepcji zagospodarowania całej działki, na której ma stanąć nowa plebania. Zwrócono też uwagę by budynek plebanii nawiązywał gabarytowo do istniejącej w sąsiedztwie zabudowy.

W oparciu o pozytywną opinię lokalizacyjną zlecono opracowanie planu realizacyjnego i projektu (dokumentacji) plebanii inż. budownictwa lądowego Janowi Jendryce zam. w Tomaszowie Maz. Przy ul. Niecałej nr 9/11 oraz przystąpiono do gromadzenia materiałów budowlanych kupując je w wolnej sprzedaży na nazwiska parafian. Wystąpienie o urzędowe przydziały kierowane m.in. do Łódzkiej Centrali Motor. Budowl. w Łodzi oraz do Miejskiej i Wojewódzkiej Komisji Planowania załatwione zostały negatywnie.

W okresie do 31 XII 1974 r. zakupiono: ok. 40 000 szt. cegły, 12,5 tony cementu, 2200 kg drutu zbrojeniowego, wapno lasowane na całą budowę, drewno na stolarkę (za 18 000 zł), żwir, piach i gruz.

W listopadzie 1974r. parafia zleciła opracowanie projektu (dokumentacji) podłączenia nieruchomości, na której zlokalizowano budowę nowej plebanii do miejskiej sieci wodociągowej.

Projekt, o którym mowa został przyjęty do wykonania przez M.P.G.K. W Tomaszowie Maz.

Na Cmentarzu Rzym.-Kat. w Tomaszowie położono 410 m² chodnika beton.

1975 r.

Rok 1975 miał być rokiem budowy nowej plebanii. Wszystkie więc wysiłki zmierzały w tym kierunku.

Pismem z dnia 30 stycznia 1975 r. administrator parafii wystąpił do Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi Wydz. Gospod. Przestrzennej i Ochrony Środowiska z wnioskiem o wydanie informacji o możliwości i warunkach realizacji budynku plebanii. Do pisma tego, w którym podano też ogólną charakterystykę budynku, gabaryty wysokościowe i program użytkowy budynku, załączono mapy z naniesioną propozycją usytuowania budynku plebanii według projektowanej wielkości i kształtu budynku (plan realizacyjny).

W międzyczasie kopia pisma parafii z dnia 30 I 75 r. wraz z projektem architektonicznym i konstrukcyjnym budynku nowej plebanii przedłożone zostały Komisji ds. Budownictwa i Sztuki Sakralnej działającej przy Kurii Biskupiej Diecezji Łódzkiej w Łodzi celem ich oceny i akceptacji. Dokumenty te złożono 10 marca 1975 r. W dniu 5 IV 1975 r. MPGK w Tomaszowie Maz. Rozpoczęło prace związane z podłączeniem działki, na której zlokalizowano budowę nowej plebanii do miejskiej sieci wodociągowej.

Urząd Wojewódzki w Łodzi Wydz. Gospod. Przestrzennej i Ochrony Środowiska w odpowiedzi na pismo parafii z dnia 30 I 1975 r. anulował swoją poprzednią opinię pozytywną w przedmiocie lokalizacji nowej plebanii. W piśmie z dnia 22 IV 1975 r. znak GPI-440/1-10/1/75 krok ten tłumaczy tym, iż proponowane przez parafię usytuowanie budynku jest nie do przyjęcia z uwagi na jego położenie na zorganizowanym skwerze przed kościołem. W związku z tym Wydział proponuje zlokalizować budynek za istniejącym budynkiem mieszkalnym w rejonie istniejącej zabudowy gospodarczej. W piśmie tym ponadto zwraca się uwagę na niepełne opracowanie szkicowej koncepcji zagospodarowania działki (brak lokalizacji obiektu z dojazdami, dojazdami, itp.) oraz podkreśla się konieczność nawiązania gabarytów projektowanego budynku do istniejącej zabudowy i zlecenia opracowania planu realizacyjnego i projektu budynku osobie uprawnionej do projektowania budynków sakralnych.

Ponieważ nowa, proponowana przez Wydział lokalizacja przekreślała praktycznie możliwość budowy plebanii bez koniecznego wyburzenia istniejących budynków, likwidacji uzbrojenia terenu i wycięcia starych drzew, administrator parafii wyśtosował w przedmiotowej sprawie dnia 2 V 1975 r. odpowiednie pismo do Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi Wydz. Gospod. Przestrzennej i Ochrony Środowiska, wykazując niemożliwość przyjęcia nowej lokalizacji oraz wnioskując przeprowadzenie wizji lokalnej miejsc proponowanej lokalizacji przez parafię i Wydział. Wizja lokalna, o której mowa przeprowadzona została dnia 7 V 1975 r. przez z-cę dyrektora Wydziału mgr inż. arch.

Jana Michalewicza i przez przedstawiciela Woj. Prac. Urb. p. Holinka.

W wyniku tego parafia otrzymała w dniu 14 V 1975 r. pismo Wydziału znak GPI-440/1-19/1/75, w którym podano, że po ponownym rozpatrzeniu sprawy przyjęto usytuowanie budynku w miejscu pierwotnie wskazanym przez inwestora przy zachowaniu warunków, że:

- projektowany budynek będzie usytuowany tak by uwzględnił punkty widokowe z ulicy Zubrzyckiego i 1 Maja;
- część gospodarcza, wjazdu, itp. zaprojektowane będą od strony północno-wschodniej;
- plan realizacyjny określi docelowe zagospodarowanie całego terenu użytkowanego przez parafię;
- gabaryty wysokościowe budynku nie przekroczą III kondygnacji.

W oparciu o podane wyżej uwagi inż. bud. Łądownego Jan Jendryka opracował plan realizacyjny i projekt budynku plebanii dla parafii Najświętszego Serca Jezusowego w Tomaszowie Maz.

Dokumenty te zostały przesłane do Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi Wydz. Gospod. Przestrzennej i Ochrony Środowiska wraz z pismem Kurii Biskupiej Diecezji Łódzkiej w Łodzi z dnia 24 V 1975 r. znak Idz. 452/75 celem ich zatwierdzenia.

Zatwierdzenie planu realizacyjnego i projektu budowy plebanii nastąpiło decyzją wspomnianego Wydziału zawartą w piśmie GPI-6011/10/75 z dnia 30 V 1975 r.

Po uzyskaniu tek diecezji administrator parafii wystąpił w dniu 7 VI 1975 r. do Urzędu Miejskiego w Tomaszowie Maz. Wydz. Gospod. Komunalnej Przestrzennej i Ochrony Środowiska o wydanie pozwolenia na budowę plebanii. Decyzją wspomnianego Wydziału znak GPIa-60/191/75 Pl.85/75 z dnia 27 VI 1975 r. pozwolenie to parafia otrzymała.

Uzyskanie pozwolenia umożliwiło wytyczenie w początku lipca 1975 r. przez inż. Moraczewskiego z Łodzi, geodetę zarysu fundamentów budowy i rozpoczęcie z dniem 7 VII 1975 r. robót budowlanych. Roboty te wykonuje się system gospodarczym a prowadzi je jako kierownik budowy p. Dunaj Mieczysław zam. w Zaborowie I nr 34a. Inspektorem nadzoru inwestorskiego jest inż. bud. lądowego Jan Jendryka – projektant budynku.

W dniu 23 V 1975 r. o godz. 16⁰⁰ J. E. ks. Biskup Jan Kulik Sufregan Łódzki udzielił w kościele parafialnym Najświętszego Serca Jezusowego w Tomaszowie Maz. Sakramentu bierzmowania 253 osobom.

Prace budowlane plebanii rozpoczęte zostały w dniu 7 VII 1975 r. Poprzedzone zostały one robotami ziemnymi (wykopy pod fundamenty). W okresie do 10 VIII 1975 r. wykonano: ławy i mury fundamentowe oraz mury przycienienia (piwnic) łącznie z utwardzeniem betonowym podłoża gruntowego w piwnicach.

Na powyższe zużyto: ok. 10 000 szt. cegły ceramicznej palonej z bieżącego zakupu i ok. 10 000 szt. cegły starej magazynowanej w ogrodzie posesji od kilku lat, około 17 ton cementu oraz

żwir i piach wydobyty z wykopów pod fundamenty. Przy wykonywaniu murów fundamentowych zużyto znaczne ilości gruzu przygotowywanego do tych robót od kilku lat.

W wymienionym okresie wypłacono robotnikom zatrudnionym przy budowie 26 745 zł. Prace w czynie społecznym wykonywane przez parafian w tym okresie szacuje się na 100% wypłaconej kwoty.

W okresie od II dekady sierpnia do końca I dekady października 1975 r. wykonano: strop betonowy nad piwnicami całego budynku (zbrojenie i belki z drutu zbrojeniowego wykonano we własnym zakresie) oraz mury parteru. Zużyto do tych robót ok. 1000 szt. pustaków suporex (wym. 24x24x19 cm), ok. 800 pustaków żużło-betonowych, ok. 10 000 szt. cegły ceramicznej palonej z bieżącego zakupu, ok. 10 ton cementu, wapno palone lasowane, 5 ton drutu zbrojeniowego, 12 m³ żwiru i gryzu z zakupu oraz piach z wykopów fundamentów. Wypłacono w tym okresie robotnikom zatrudnionym przy budowie 70 420 zł. Prace w czynie społecznym wykonane przez parafian w tym czasie szacuje się na ⅓ wypłaconej kwoty.

W dniach 5-12 X 1975 r. odbył się w parafii Tydzień Miłosierdzia. Przeprowadzono go zgodnie z instrukcją Kurialnego Referatu Miłosierdzia pod hasłem: „Ofiarna miłość życiem parafii”. Urządzono z tej okazji w czwartek 9 X 1975 r. „dzień chorych” w kościele. W uroczystej Mszy św. uczestniczyło ok. 300 osób, a z tej kwoty 60 podjęto śniadaniem.

W środę dnia 8 X 1975 r. odwiedzono w domach 29 chorych (spowiedź, Komunia św. i Oleje św.). Przygotowaniem „dnia

chorych” zajęły się rejonowe opiekunki w liczbie 10 oraz osoby z „Trzeciego Zakonu” i Żywej Róży. Dzieci i młodzież przygotowały i wygłosiły deklamacje oraz obdarowały chorych kwiatami.

Dzieci opiekują się też 5 osobami samotnymi i 7 osobami niewidomymi. Odwiedzają te osoby w domu czytając im Pismo św. oraz pomagając w sprzątanii, itp. Dziećmi kierują siostry: Amata i Bronisława ze Zgromadzenia „Wspólnej Pracy”.

W okresie od II dekady października 1975 r. do połowy listopada 1975 r. wykonano deskowanie i stemplowanie (szalunki drewniane) stropu nad całym parterem plebanii oraz zalano strop ten betonem. Tak więc zakończono prace budowlane do parteru plebanii włącznie.

Do końca grudnia 1975 r. koszty budowy plebanii – wliczając w to część materiałów, która pozostała w zapasach i będzie wykorzystana w 1976 r. - wyniosły:

1. Dokumentacja		110 000 zł
w tym budowlana	85 000 zł	
c.o. i wodno-kan.	25 000 zł	
2. Robocizna		156 865 zł
w tym robotnicy	130 865 zł	
nadzór i pr. bet.	26 000 zł	
3. Materiały		310 294 zł
w tym cement	29 116 zł	
pustaki	33 180 zł	
cegła	55 150 zł	
drut zbroj.	48 169 zł	

papa	29 300 zł
deski	10 700 zł
gwoździe	1 382 zł
żerdzie	7 840 zł
wapno	13 580 zł
Żwir i piach	7 670 zł
Zaliczka na stolarkę	25 000 zł
Zaliczka na c. o.	
i inst. wodną	23 000 zł
Prace koparki i inne	26 207 zł

razem 577 159 zł

Prace w czynie społecznym wykonane przez parafian przy budowie plebanii szacuje się na $\frac{2}{3}$ wypłaconej kwoty za robociznę w okresie od 7 VII 1975 r. do 16 XI 1975 r. (około 100 000 zł)

W listopadzie 1975 r. wykonany został remont pieców elektrycznych w kościele. Koszt tego remontu – 9 620 zł.

Dnia 14 XII 1975 r. zgodnie z zarządzeniem ks. Biskupa Ordynariusza Diecezji Łódzkiej obchodzono w parafii rocznicę Nawiedzenia Obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej. Odbyło się Triduum od piątku do niedzieli. Dzieci i młodzież uczestniczyli w specjalnych Mszach św. oraz przyjęli sakramenty św. Podobnie dla dorosłych odbywały się wieczorne Msze św. ze specjalnymi homiliami. Specjalnie licznie na wszystkich Mszach św. uczestniczyli parafianie w niedzielę 14 XII 1975 r.

W dniu 31 XII 1975 r. odbyły się uroczyste nieszpory eucharystyczne na podziękowanie Panu Bogu za odebrane łaski w 1975 r. a szczególnie w potrzebach materialnych parafii. Uroczyste „Te Deum...” zakończyło rok 1975 oraz uroczysta Msza św. odprawiona po tych niesporach.

Zasadniczymi kierunkami działalności gospodarczej na Cmentarzu Rzymsko-Katolickim w Tomaszowie Maz. było – podobnie jak w 1974 r. kontynuowanie wyposażenia kaplicy cmentarnej pod wezwaniem błog. O. Maksymiliana Kolbe w sprzęt i szaty liturgiczne oraz prace związane z modernizacją wnętrza kaplicy, malaturą tego wnętrza i polepszeniem wentylacji w kabinach do przetrzymywania zwłok zmarłych. I tak:

- w latach 1974/1975 zakupiono 4 ornaty, 1 kapę, 2 stuły biało-fioletowe,

- 3 alby ze sznurami oraz fisharmonię i 30 krzesel;

- założono w 1975 r. instalację wyciągową w kabinach do przetrzymywania zwłok z odgałęzieniem na pomieszczenie kaplicy (koszt 40 000 zł);

- wykonany został projekt wystroju wewnętrznego kaplicy łącznie z malaturą i przeróbką oświetlenia (zlecenie plastykom) oraz rozpoczęte zostały prace przez artystę-plastyka z Warszawy nad wykonaniem płaskorzeźb drogi krzyżowej.

W sierpniu 1975 r. Wydział Gospodarki Przestrzennej i Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Tomaszowie Maz. udzielił pozwolenia na budowę szaletu publicznego wg wcześniej zatwierdzonej lokalizacji, w oparciu o dokumentację projektową sporządzoną w czerwcu 1975 r. przez p. Kamińskiego Tadeusza

z Łodzi upr. Z § 11.1 pkt 4 nr upraw. 62/70. Koszt wykonania wspomnianej dokumentacji - 10 672 zł. Po otrzymaniu zezwolenia wytyczony został przez uprawionego geodetę zarys fundamentów oraz przystąpiono do gromadzenia potrzebnych materiałów na budowę i środków finansowych.

1976 r.

Rok 1976 rozpoczęty został w parafii od wizyty duszpasterskiej w domach wiernych tzw. „kolędy”. Obok poruszanych w czasie tej wizyty spraw związanych z życiem duchowym w rodzinie, dopełnieniem obowiązku katechizacji, rozmowy przebiegały także wokół budującej się plebanii a wierni składali zarazem ofiary na ten cel. Kwota złożonych na ten cel ofiar wyniosła 114 850 zł. Dzięki temu wyrównane zostało zadłużenie jakie było na koniec 1975 r. oraz pozostał dodatni stan kasy.

W okresie od stycznia 1976 r. zabiegano też o zakup materiałów budowlanych. Do końca kwietnia 1976 r. wydatkowano:

- na cement	8 812 zł
- na cegłę	7 900 zł
- na pustaki suporex	14 600 zł
- na drut zbrojeniowy	38 050 zł
- na wapno	1 200 zł
- na lepik	1 755 zł
- na papę izol.	2 400 zł
- na supremę	10 025 zł
- na blachę cynk.	20 100 zł
- na kręgi beton.	3 000 zł
- na grzejniki blasz. c. o.	30 000 zł

- piec grzejny (c. o.) reszta należności	8 500 zł
- zaliczki wypłacone na zakup materiałów do instalacji wodno-kanaliz. i c. o.	38 500 zł
- żwir	1 200 zł
<u>razem</u>	<u>186 042 zł</u>

W dniu 4 maja 1976 r. rozpoczęte zostały prace przy budowie plebanii.

Cmentarz Rzymsko-Katolicki w Tomaszowie Maz. Otrzymał wykonane przez artystkę Wandę Gosławską z Warszawy płaskorzeźby (stacje drogi krzyżowej) wym. 56x46 cm dla kaplicy cmentarnej. Koszt wykonania wspomnianych płaskorzeźb (14 szt.) - 50 400 zł.

W dniu 24 maja 1976 r. J. Eksc. ks. Biskup dr Jan Kulik udzielił w parafii sakramentu bierzmowania 303 osobom przeważnie młodzieży klas 7 i 8.

Do dnia 24 września 1976 r. zakończone zostały prace budowlane łącznie z położeniem dachu, pokryciem go papą oraz roboty blacharskie (rynny, okapy, ogniomury, itp.) budynku plebanii.

Prace instalacyjne centralnego ogrzewania wodno-kanalizacyjne zaawansowane są odniesieniu do robocizny – w 25%. Materiały potrzebne do tych instalacji zgromadzono natomiast w 90%. Założone zostały też okna w całym budynku (pojedyn-

cze tzw. zimowe). Trwają prace przy murowaniu ścian działowych w budynku plebanii.

Od maja do 24 września 1976 r. na budowę wspomnianej plebanii wydatkowano:

- zakup cementu	9 366 zł
- zakup cegły	17 100 zł
- zakup pustaków	26 270 zł
- zakup drutu zbrojeniowego	12 600 zł
- zakup płyt kor. dachowych	72 715 zł
- zakup rur	3 500 zł
- zakup 2 kłoców na deski (łącznie z przywozem i przetarciem)	8 948 zł
- praca dźwigu	7 400 zł
- praca betoniarki	7 700 zł
- zakup gwoździ	600 zł
- zakup smoły	528 zł
- robocizna dekarza	4 000 zł
- robocizna elektryka	800 zł
- robocizna murarzy i pomocy w tym nadzór 4 000 zł	178 559 zł
- p. Kałwa	35 000 zł
<u>razem</u>	<u>385 086 zł</u>

Wydatki na budowę plebanii od rozpoczęcia prac wyniosły do dnia 24 września 1976 r. łącznie:

- w 1975 r.	577 159 zł
- do końca kwietnia 1976 r.	186 042 zł
- do 24 września 1976 r.	385 086 zł

razem 1 148 287 zł

W dniu 14 sierpnia 1976 r. na miejsce ks. Józefa Chojnickiego przeniesionego do parafii w Koluszkach mianowany został ks. Jan Ledziński.

Do końca 1976 r. wymurowano wszystkie ściany działowe wewnątrz budynku plebanii oraz wykonano część schodów.

Wydatki poniesione na budowę plebanii w okresie od 24 września 1976 r. do 31 grudnia 1976 r. wyniosły:

- na zakup cementu	2 700 zł
- na zakup desek	3 800 zł
- na zakup wapna palonego	14 000 zł
- na zakup pustaków	10 000 zł
- na zakup mater. do inst. wodn.-kanal.	13 000 zł
- na robociznę murarzy i pomocy	19 564 zł
- na robociznę dekarza	5 000 zł
<u>razem</u>	<u>68 064 zł</u>

Wydatki na budowę plebanii od rozpoczęcia prac w 1975 r. do 31 XII 1976 r. wyniosły:

- w 1975 r.	577 159 zł
- w 1976 r.	639 192 zł
<u>łącznie</u>	<u>1 216 351 zł</u>

1977 r.

Rok 1977 rozpoczęty został w parafii od wizyty duszpaster-
skiej w domach wiernych tzw. „kolędy”.

Obok poruszanych w czasie tej wizyty spraw związanych z ży-
ciem duchowym w rodzinie, dopełnieniem obowiązku katechi-
zacji, rozmowy przebiegały także wokół budującej się plebanii
a wierni składali zarazem ofiary na ten cel. Kwota złożonych
na ten cel ofiar wyniosła 123 356 zł.

W okresie stycznia i lutego 1977 r. zabiegano też o zakup mate-
riałów i zaliczkowano roboty instalacji wodno-kanalizacyjnej
i elektrycznej. Pokryto też wydatki (częściowo) na stolarkę
i szklenie okien. Do dnia 21 II 1977 r. wydatkowano:

- na zakup desek podłog. (z transportem)	26 800 zł
- na zakup 20 m ² glazury białej	12 100 zł
- na zakup mater. do instal. wodn.- kanal.	15 000 zł
- zaliczka na prace stolarskie (p. Wagner)	20 000 zł
- zaliczka na roboty inst. elektr. (p. Dymowski)	30 000 zł
- zakup 4 wywrotek piachu	1 000 zł
- robocizna szklenia 15 okien	1 350 zł
- znaczki stempl. na rach. robocizny	2 680 zł
<u>razem</u>	<u>108 930 zł</u>

Do dnia 25 V 1977 r. wydatki na budowę plebanii wyniosły
(od 22 II 1977 r.):

- zakup materiałów do inst. wodn.-kan. (rachunki i zaliczki)	20 000 zł
- zakup drzwi	15 500 zł

- obróbka stolarki podłogowej	11 000 zł
- zakup ram żel. do drzwi	1 468 zł
- zakup siatki Rebitza i blaszek	1 250 zł
- zakup desek podłog. 2 m ³ z transportem	7 469 zł
- zakup piachu	900 zł
- szklenie okien	5 900 zł
- robocizna murarzy i bet. (od 16 V – 25 VI 1977 r.)	21 380 zł
- robocizna (wykonan. inst. wodn.-kanal.)	12 000 zł
- nadzór p. Jędryka	20 000 zł
<u>razem</u>	<u>116 867 zł</u>

Wydatki na budowę plebanii od rozpoczęcia prac w 1975 r. do 25 VI 1977 r. wyniosły:

- 1975 r.	577 159 zł
- 1976 r.	639 192 zł
- 1977 r.	225 797 zł
<u>razem</u>	<u>1 442 148 zł</u>

W miesiącu maju 1977 r. na pomalowanie zewnątrz kościoła oraz okien wydatkowano 22 500 zł.

Na cmentarzu Rzymsko-Katolickim w Tomaszowie Maz. wykonano ok. 140 mb instalacji wodnej z punktami czerpania wody. Kaplica cmentarna otrzymała nową malaturę wnętrza (pomieszczenie do odprawiania nabożeństw, zakrystia, pokój gospodarczy i korytarze), a na tylnej ścianie plastyk mgr Zygmunt Mączyński zam. w Tomaszowie Maz. namalował obraz patrona kaplicy błog. Maksymiliana Kolbe w otoczeniu uwidocznionych

tam nazw obozów koncentracyjnych i miejsc hitlerowskich kaźni.

Na ścianach kaplicy zawieszono w specjalnie wykonanych ramach metalowych płaskorzeźby „Drogi Krzyżowej”.

Wymienione wyżej prace wykonano w maju i czerwcu 1977 r. kosztowały 76 426 zł.

Prace przy plebanii koncentrują się na zakładaniu instalacji elektrycznej, instalacji wodno-kanalizacyjnej i centralnego ogrzewania oraz na pracach wykończeniowych: tynkowaniu, wykonaniu schodów, wjazdów do garaży, osadzeniu drzwi, szkleniu okien.

W dniach 26, 29-30 V 1977 r. oraz 25-26 VI 1977 r. J. E. ks. Biskup dr hab. Bohdan Bejze sufragan Łódzki przeprowadził kanoniczną wizytację pasterską w parafii. Szczegółowa charakterystyka wizytacji zawarta jest w specjalnym protokole z wizytacji przechowywanym przez administratora parafii. Z ważniejszych poczynań ks. Biskupa wizytatora wymienić należy:

Hospitacja Kanoniczna
Tomaszów Maz. 26 maja 1977 roku
Vidzi + Bohdan Bejze

- w dniu 26 V 1977 r. : hospitacja lekcji religii prowadzonych przez siostry katechetki – Marię Wojdyłło i Stefanię Tyssarczyk oraz ks. Stanisława Wojtyrę i odprawienie Mszy św. koncelebrowanej przez ks. Biskupa połączonej z udzieleniem sakramentu bierzmowania 167 osobom. W dniu 29 V 1977 r. ks. Biskup odbył spotkanie z ministrantami, asystą i ze sekcją miłosierdzia dzieci i młodzieży (sprawozdanie z działalności złożyła asysta i sekcja miłosierdzia) a następnie odbyło się uroczyste powitanie ks. Biskupa w przedsionku kościoła przez ks. proboszcza i przy ołtarzu przez dzieci przedszkolne, dzieci w wieku szkolnym, młodzież, ministrantów, lektorów, asystę, przedstawicieli Żywej Róży, Trzeciego Zakonu oraz przedstawiciela parafii. Sprawozdanie ze stanu duchowego i materialnego parafii za okres od ostatniej wizytacji (czerwiec 1971 r.) złożył ks. proboszcz. Po Mszy św. koncelebrowanej, połączonej z rocznicą Pierwszej Komunii Świętej, dzieci obchodzące tę rocznicę złożyły ks. Biskupowi podziękowanie. W czasie kolacji ks. proboszcz w swoim przemówieniu powitalnym poinformował ks. Biskupa o życiu księży parafii i dekanatu.

W dniu 30 V 1977 r. ks. Biskup uczestniczył we Mszy św. dla dzieci celebrowanej przez ks. proboszcza. Następnie odbył spotkanie z członkami stowarzyszeń: Żywa róża i Trzeci Zakon. Przedstawiciele tych stowarzyszeń złożyli sprawozdanie ze swej działalności. Ks. Biskup w swym słowie podkreślił wartość modlitwy różańcowej i aktualność Kultu św. Franciszka. O godz. 18⁰⁰ ks. Biskup odprawił Mszę św. dla chorych z okolicznościowym kazaniem. Chorych w domach w ilości 33 i w kościele w ilości około 300 przygotowali do tej uroczystości miejscowi księża. Po Mszy św. ks. Biskup razem z ks. proboszczem i ks. wikariuszami odwiedził siostry ze zgromadzenia „Wspólnej Pracy” rezydujące przy parafii. W czasie tej wizyty ks. proboszcz złożył szczegółowe sprawozdanie ze stanu katechezy parafialnej. Podkreślając zasługi księży i siostr katechetek podziękował za ich pracę.

W dniu 25 VI 1977 r. wizytacja rozpoczęła się od odwiedzenia w domach: 4 chorych, 4 rodzin wielodzietnych, 2 rodzin poświęconych MB Częstochowskiej oraz rodzin miejscowych alumnów z Wyższego Seminarium Duchownego w Łodzi. Następnie ks. Biskup udał się na miejscowy cmentarz grzebalny. Od bramy odprowadzony został z udziałem asysty do kaplicy cmentarnej pw. błogosławionego Maksymiliana Kolbe.

Słowo wstępne powitalne wygłosił ks. proboszcz wizytowanej parafii a następnie kierownik kancelarii cmentarnej p. Pękalski Marian złożył sprawozdanie z działalności cmentarza podkre-

ślając rolę kaplicy cmentarnej jako miejsca pogłębiającego życie religijne parafii tomaszowskich. Po tym ks. Biskup poświęcił nową malaturę kaplicy, malowany obraz Patrona kaplicy oraz erygował Drogę Krzyżową. Po Mszy św. za zmarłych celebrowanej przez ks. Biskupa i po okolicznościowym kazaniu uformowała się procesja żałobna. Udział w niej wziął ks. Biskup, obecni księża i wierni. Przy grobie ks. Zygmunta Zycha modlono się za zmarłych kapłanów i wszystkich spoczywających na cmentarzu, a przy grobie ks. Bronisława Weszkowskiego za poległych na frontach II wojny światowej i pomordowanych w obozach hitlerowskich.

Dnia 26 VI 1977 r. ks. Biskup uczestniczył w Mszach św. odprawianych przez tutejszych księży wysłuchując kazań wzgl. głosząc sam Słowo Boże. Na Mszy św. o godz. 11⁰⁰ ks. Biskup przemówił do zebranych matek z niemowlętami a następnie udzielił im błogosławieństwa.

Uroczystą sumę celebrował ks. Biskup, podczas której dokonał rekapitulacji (podsumowania) swoich obserwacji wizytacyjnych. Po tej Mszy św. przedstawiciel parafii, a później ks. proboszcz podziękowali za trud wizytacyjny, a ks. Biskup udzielił wszystkim błogosławieństwa pasterskiego. Po obiedzie nastąpiło podpisanie ksiąg parafialnych, a później ks. Biskup odwiedził mieszkania księży wikariuszy wizytowanej parafii.

W okresie od 25 V 1977 r. do 29 XI 1977 r. wydatki na budowę plebanii wyniosły 267 875 zł wg następującej specyfikacji:

- robocizna murarzy i betoniarzy 153 477 zł
- zakup materiałów budowlanych 75 098 zł
- zakup materiałów do instalacji

wodno-kanalizacyjnej	3 200 zł
- robocizna przy instalacji	
wodno-kanalizacyjnej (p. Kałwa)	28 000 zł
- robocizna i prace sprzętu (p. Dunaj)	2 500 zł
- robocizna za nadzór (p. Dunaj)	5 000 zł
- robocizna za pasowanie okien	600 zł

Łączne wydatki za wspomnianą budowę od rozpoczęcia prac w 1975 r. do dnia 29 XI 1977 r. wyniosły:

- 1975 r.	577 159 zł
- 1976 r.	639 192 zł
- 1977 r.	493 672 zł
<u>razem</u>	<u>1 710 023 zł</u>

W 1977 r. zakończono przy budowie plebanii prace tynkarskie w trzech segmentach: budynku, wykonano dwa betonowe wjazdy do garaży, utwardzono i założono izolację podłoża pod podłogi i posadzki, osadzono część drzwi wewnętrznych i dopasowano wszystkie okna. Wykonane też zostały dalsze prace przy instalacji wodno-kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania i elektrycznej.

W lipcu 1977 r. pomalowana została od zewnątrz kaplica na Cmentarzu Rzymsko-Katolickim w Tomaszowie Maz. Łącznie z malowaniem okien i drzwi wieży oraz części metalowych inst. elektrycznej. Pomalowano też kabiny, w których przechowywane są trumny ze zmarłymi oraz instalację wyciągową. Koszt tych prac 22 000 zł.

W sierpniu 1977 r. założone zostały w wymienionej kaplicy przestony świateł wykonane z żelaza i kolorowych żywic sztucznych przez p. Zapałowicza plastyka z Łodzi oraz dokonano modernizacji punktów świetlnych. Koszt przeston 105 000 zł a modernizacji światła – 2 000 zł.

W okresie od 30 XI 1977 r. do 31 XII 1977 r. wydatki na budowę plebanii wyniosły 86 558 zł wg następującej specyfikacji:

- robocizna murarzy	5 880 zł
- zaliczka na roboty stol. (p. Wagner)	30 000 zł
- materiały (zakup+transport)	50 678 zł

Łączne wydatki na wymienioną budowę od rozpoczęcia prac w 1975 r. do dnia 31 XII 1977 r. wyniosły:

- 1975 r.	577 159 zł
- 1976 r.	639 192 zł
- 1977 r.	580 230 zł
<u>razem</u>	<u>1 796 581 zł</u>

1978 r.

Rok 1978 rozpoczęto w parafii od wizyty duszpasterskiej w domach wiernych, tzw. kolędy. W czasie tej wizyty kapłani przeprowadzili rozmowy związane z życiem duchowym w rodzinie, dopełnieniem obowiązku katechizacji oraz na temat budującej się plebanii. Wierni składali na budowę plebanii ofiary. Kwota złożonych na ten cel ofiar wyniosła 123 711 zł.

W okresie od 2 I do 4 IV 1978 r. wykonywano prace stolarskie w budowanej plebanii, zaliczkowano roboty ślusarskie (wykonanie balustrad do balkonów) oraz gromadzono materiały budowlane (cement, piach, cegłę). Wydatkowano łącznie w wymienionym okresie:

- na robociznę stolarza	19 914 zł
- na zaliczkę ślusarza	5 000 zł
- na zakup materiałów (z transportem)	19 800 zł
<u>razem</u>	<u>44 716 zł</u>

Od połowy kwietnia 1978 r. nastąpiła intensyfikacja prac przy budowie plebanii. Założono instalację elektryczną, podłogi, tynkowano budynek od zewnątrz, wykonywano prace lastrykarskie (schody i podesty), malarskie, układano posadzkę w łazienkach oraz kontynuowano wykonawstwo instalacji wodno-kanalizacyjnej i centralnego ogrzewania.

Wydatkowano – od 5 IV do 10 VII 1978 r. kwotę 391 742 zł, z czego:

- na robociznę tynkowania i innych robót pomocniczych	127 532 zł
- na robociznę „białkowania”	5 762 zł
- na robociznę stolarza	2 500 zł
- na zaliczki:	
p. Dymarski /rob. elektryczne i odgromowe/	45 000 zł
p. Wagner /stolarza/	80 000 zł
p. Kałwa /rob. wodno-kanal. i c.o./	30 000 zł
malarza	7 000 zł

lastrykarza	3 000 zł
- na wykonanie schodów z płyt lastr. i założenie	12 000 zł
- na wykonanie łazienek	20 000 zł
- na zakup materiałów i części wyposażenia łazienek	58 948 zł

Do połowy sierpnia 1978 r. wszystkie roboty wykończeniowe budynku nowej plebanii oraz roboty instalacyjne zostały wykonane. Do wytynkowania pozostały jedynie niektóre pomieszczenia części podpiwniczonej, garaże i suszarnia bielizny a do założenia – instalacja odgromowa. W tej sytuacji budynek plebanii mógł być oddany do użytku. Przed komisyjnym odbiorem budynku plebanii przez miejskie władze budowlane dokonano jej poświęcenia. Odbyło się ono dnia 27 sierpnia 1978 r. z udziałem J. E. ks. Biskupa dr Józefa Rozwadowskiego Ordynariusza Diecezji Łódzkiej. O godz. 12⁰⁰ ks. Biskup odprawił uroczystą Mszę św., w czasie której wygłosił homilię. Proboszcz parafii Najświętszego Serca Jezusowego w Tomaszowie Maz. ks. Piotr Beściak budowniczy plebanii przedstawił wiernym krótki rys historyczny budowy wymieniając jednostki organizacyjne i osoby, które przyczyniły się do sprawnego zrealizowania budowy.

I tak:

- Wydziałowi do spraw Wyznań b/Urzędu Wojew. w Łodzi – za wyrażenie zgody na budowę plebanii;
- Wydziałowi Gosp. Przestrz. i Ochrony Środow. - za zatwierdzenie lokalizacji i planu realizacyjnego budowy;

- Wydziałowi Gosp. Komun., Przestrzennej i Ochr. Środow. Urzędu Miejskiego w Tomaszowie Maz. za wydanie pozwolenia na roboty budowlane;

- inż. Janowi Jędryce – za wykonanie dokumentacji technicznej plebanii i nadzór inwestorski nad budową.

- uprawnionemu budowniczemu Mieczysławowi Dunajowi – za pełnienie funkcji kierownika budowy;

- grupie fachowców: murarzem, betoniarzem, szklarzem, lastrykarzem, posadzkaczem, stolarzem, malarzem, ślusarzem, hydraulikiem oraz robotnikom pomocniczym za sprawne wykonanie robót;

- p. Wagnerowi z Ujazdu za wykonaną stolarkę;

- wszystkim, którzy pomagali w otrzymaniu przez parafię materiałów budowlanych, a szczególnie p. Miazkowi Stanisławowi i Miazkowi Józefowi;

- p. Dymarskiemu – za wykonaną instalację elektryczną.

Ks. proboszcz podziękował też wszystkim parafianom, którzy szczególnie w początkowym okresie wnieśli wkład osobisty pracy przy stawianiu fundamentów i murów plebanii oraz wspomagali budowę materialnie /ofiary/.

Po uroczystej Mszy św. ks. Biskup Ordynariusz udał się w procesji do budynku nowej plebanii i dokonał jej poświęcenia.

Wierni biorący udział w uroczystości poświęcenia zwiedzili następnie pomieszczenia nowej plebanii.

Wydatki na budowę nowej plebanii w okresie od 11 VII do 31 XII 1978 r. wyniosły łącznie 314 053 zł, z czego na:

- robocizną malarzy	37 600 zł
- robocizną stolarza	4 700 zł
- robocizną lastrykarzy	23 000 zł
- robocizną blacharzy	8 320 zł
- robocizną szklarzy	6 900 zł
- robocizną pracowników pomocniczych	48 695 zł
- robocizną instal. wodn.-kanal. i c.o.	29 700 zł
- nadzór	3 000 zł
- robocizną układ. wykt. Podłogowej	4 200 zł
- stolarkę /p. Wagner/	48 500 zł
- wykonanie łazienek	27 000 zł
- roboty elektryczne /p. Dymarski/	22 000 zł
- założenie telefonów	4 550 zł
- materiały budowlane	14 528 zł
- materiały instal. wodn.-kanal. i c.o.	15 210 zł
- wyposażenie	16 150 zł

Wydatki od początku budowy wyniosły:

- 1975 r.	577 159 zł
- 1976 r.	639 192 zł
- 1977 r.	580 230 zł
- 1978 r.	705 795 zł
<u>razem</u>	<u>2 502 376 zł</u>

Podział wydatków na budowę plebanii za lata 1975-1978 r.
wg działów:

1. Dokumentacja	110 000 zł
-----------------	------------

2. Roboty budowlane:	1 522 956 zł
w tym robocizna	739 902 zł
materiały	739 247 zł
praca sprzętu	43 807 zł
3. Roboty instalacyjne	504 058 zł
3.1 Instalacja wodna	
kanalizacyjna i c.o.	301 110 zł
3.2 Instalacja i wykonanie łazienek	105 948 zł
(materiały+robocizna)	
3.3 Instalacja elektr. i odgrom.	97 000 zł
(materiały+robocizna)	
4. Stolarka /p.Wagner/	203 500 zł
5. Stolarka /zakup got./	15 500 zł
6. Roboty lastrykarskie	38 000 zł
7. Roboty malarskie /robocizna/	50 362 zł
8. Nadzór inwest. i kier. bud.	58 000 zł
razem	<u>2 502 376 zł</u>

Komisyjny odbiór budynku nowej plebanii dokonany został 18 X 1978 r. przez przedstawicieli Urzędu Miejskiego Wydz. Gosp. Teren. i Ochrony Środowiska w Tomaszowie Maz.

Od dnia 15 grudnia 1978 r. obraz Matki Boskiej Częstochowskiej dar Jasnej Góry z podpisem ks. Prymasa jest przekazywany kolejno od rodziny do rodziny. Przekazywanie tego obrazu rozpoczęte zostało od ul. Ujezdzkiej.

Z dochodów Cmentarza Rzymsko-Katolickiego w Tomaszowie Maz. opłacono roboty związane z położeniem 350 mb linii wodociągowej z 3 studzienkami i 2 syfonami /koszt 121 000 zł/ oraz zakupiono do kaplicy cmentarnej 2 kapy: fioletową i czarną oraz ornat fioletowy /koszt 11 700 zł/. Ponadto dokonano antykorozyjnego malowania części metalowej parkanu cmentarnego, furtek i bram oraz malowanie olejnego 2 krzyży cmentarnych (koszt 12 600 zł).

Do pomieszczenia starej plebanii wprowadziły się w październiku 1978 r. siostry zakonne ze Zgromadzenia „Wspólnej Pracy”. Siostry te od sierpnia 1970 r. mieszkały w wynajętym prywatnie mieszkaniu przy ul. Zubrzyckiego 12 w Tomaszowie Maz.

1979 r.

Rok 1979 rozpoczęto w parafii od wizyty duszpasterskiej w domach wiernych (tzw. kolęda). W czasie tej wizyty kapłani przeprowadzili rozmowy związane z życiem duchowym w rodzinie oraz dopełnieniem obowiązku katechizacji. Kwota złożonych ofiar przez wiernych podczas wizyty duszpasterskiej, przeznaczonych na cele kościelne i roboty związane z budową nowej plebanii wyniosła 110 910 zł.

Od marca do listopada 1979 r. wykonywane były prace związane:

- z tynkowaniem pomieszczeń podpiwniczenia i garaży w nowej plebanii, zakładaniem instalacji odgromowej na tym budynku,

utwardzaniem podłogi balkonów, dojazdu do plebanii, zakładaniem chodników i z budową zsypu na opał oraz z malowaniem zewnętrznym budynku nowej plebanii;

- z remontem i malowaniem starej plebanii, zakupem bramy i malowaniem parkanu;

- z odnowieniem zewnętrznym kościoła.

Na roboty, które kontynuowano w budynku nowej plebanii i przy zagospodarowaniu terenu wokół tego budynku wydatkowano w 1979 r. kwotę 271 090 zł, w tym:

- na zakup materiałów	35 825 zł
- na robociznę	90 135 zł
- na stolarkę /p. Wagner/	25 000 zł
- na stolarkę /p. Mączyński/	41 500 zł
- na malowanie zewnętrzne	55 000 zł
- na instalację odgromową	15 000 zł
- na roboty blacharskie	7 830 zł

Łączne wydatki na budowę nowej plebanii wyniosły w latach 1975-1979

wg działów:

1. Dokumentacja	110 000 zł
2. Roboty budowlane:	1 648 916 zł
w tym materiały	830 037 zł
robocizna	775 072 zł
praca sprzętu	43 807 zł
3. Roboty instalacyjne	519 058 zł
w tym inst. wody, c.o. i kanal. (materiały+robocizna)	301 110 zł

inst. i wykon. łazienek (materiały+robocizna)	105 948 zł
inst. elektr. i odgromowa	112 000 zł
4. Stolarka	285 000 zł
w tym wykon. p. Wagner	228 500 zł
wykon. p. Mączyński	41 500 zł
5. Roboty lastrykarskie	38 000 zł
6. Roboty blacharskie	7 830 zł
7. Roboty malarskie /robocizna/	106 162 zł
8. Nadzór inwest. i kier. bud.	55 000 zł
<u>razem</u>	<u>2 773 466 zł</u>

Roboty remontowe starej plebanii polegały na przeróbce pomieszczeń, naprawach kominów i malowaniu. W czasie tych prac dostosowano pomieszczenie na salkę katechetyczną /trzecia salka katechetyczna/. Koszt remontu i malowania 77 010 zł, w tym malowanie 74 710 zł /tylko robocizna/.

Dokonano też malowania ławek i pulpity w salkach katechetycznych /koszt 19 000 zł/, malowania części metalowych parkanu, bram i furtek /ogrodzenie wokół kościoła i plebanii/ - koszt 26 000 zł oraz zakupiono i zamontowano nową bramę wjazdową /koszt 4 000 zł/.

Malowanie zewnętrzne kościoła /materiały i robocizna wykonawcy/ kosztowało 56 000 zł. Na naprawę organów i fisharmonii wydatkowano 6 000 zł.

Dokonano też zakupu ornatu fioletowego, pateny, puszek na komunikanty i obrusów na ołtarz /koszt 20 850 zł/.

Ogółem w 1979 r. wydatkowano na inwestycje, remonty i zakupy 480 850 zł.

W 1979 r. obraz Matki Boskiej Częstochowskiej dar Jasnej Góry z podpisem ks. Prymasa był przekazywany kolejno od rodziny do rodziny na poszczególnych ulicach wchodzących w skład parafii /przekazywanie obrazu rozpoczęto w grudniu 1978 r./.

Od dnia 20 VIII 1979 r. nastąpiły w parafii zmiany księży wikariuszy. Odeszli z parafii: ks. Stanisław Wojtyra /do Pabianic/ i ks. Jan Ledziński /do Łęczycy/. Na ich miejsce mianowani zostali ks. Renisław Chrust i ks. Janusz Krakowiak.

W starej plebanii w wydzielonym pomieszczeniu zaadoptowanym na salkę katechetyczną rozpoczęto w roku szkolnym 1979/80 katechizację.

Dnia 9 XII 1979 r. parafia obchodziła jubileusz 50-lecia istnienia. Uroczystość tę poprzedziły trzydniowe rekolekcje prowadzone przez ks. Antoniego Jakubczyka, rektora kaplicy pw. św. Rodziny w Tomaszowie Maz., zakończone spowiedzią wiernych.

W dniu uroczystości o godz. 12⁰⁰ ks. Biskup dr Józef Rozwadowski Ordynariusz Diecezji Łódzkiej odprawił dziękczynną sumę z prośbą o błogostawieństwo na dalsze lata i wygłosił okolicznościowe kazanie.

Dostojnego gościa witali w kruchcie kościoła proboszcz parafii ks. Kanonik Piotr Beściak a przy ołtarzu poszczególne grupy

wiernych: dzieci, młodzież, ministranci, rodziny, członkowie III Zakonu i Żywej Róży.

W uroczystości poza miejscowymi księżmi udział wzięło kilku księży z dekanatu Tomaszowskiego i spoza dekanatu. W tymże dniu po południu ks. Biskup dr habilitowany Bogdan Bejze udzielił sakramentu bierzmowania 341 osobom. Bierzmowanie odbyło się w dwóch grupach:

- o godz. 16⁰⁰ podczas Mszy św. celebrowanej przez ks. Ireneusza Pękalskiego;
- o godz. 18⁰⁰ podczas Mszy św. celebrowanej przez Stanisława Wojtyrę.

Tak w czasie Mszy św. o godz. 12⁰⁰ jak też podczas Mszy św. o godz. 16⁰⁰ i 18⁰⁰ kościół był wypełniony wiernymi. Duża ilość wiernych przystąpiła do Komunii św.

W dniu 31 XII 1979 r. odprawione zostały uroczyste nieszpory dziękczynno-przebłagalne za łaski jakie spłynęły na całą parafię w 1979 r. w roku jubileuszu 50-lecia istnienia. W czasie nieszporów wygłoszone zostało uroczyste kazanie, a po nieszporach odprawiona została Msza św.

1980 r.

Rok 1980 rozpoczęto w parafii od wizyty duszpasterskiej w domach wiernych (tzw. kolęda).

W czasie tej wizyty kapłani przeprowadzali rozmowy związane z życiem duchowym w rodzinie oraz dopełnieniem obowiązku katechizacji.

Kwota złożonych ofiar przez wiernych /112 120 zł/ w czasie tej wizyty duszpasterskiej przeznaczona była na cele kościoła.

W dniu 27 I 1980 r. odbyło się w parafii triduum powoływaniowe, szczególnie dla tych parafian, którzy związani są modlitwami i ofiarami z Ołtarzowem.

Nauki podczas wymienionego triduum głosił O. Stanisław ze Zgromadzenia Pallotynów.

Biskup Łódzki dr Józef Rozwadowski i Kanclerz Kurii Biskupiej Łódzkiej podpisali 21 lutego 1980 r. Idz. 261/80 „Dekret” treści następującej:

Dla dobra duchowego wiernych powierzonych Naszej pasterskiej trosce, niniejszym Dekretem – po wysłuchaniu zdania Kapituły Katedralnej Łódzkiej oraz księdza proboszcza parafii Najświętszego Serca Jezusowego w Tomaszowie Maz. i księdza proboszcza parafii św. Antoniego w Tomaszowie Maz. Zgodnie z kan. 1228 § 1 Kodeksu Prawa Kanonicznego jak też nr 21 § 1 Przepisów Wykonawczych do Dekretów Soboru Watykańskiego II „Christus Dominus” i „Presbyterorum Ordinis” - zmieniamy granice parafii Najświętszego Serca Jezusowego i św. Antoniego w Tomaszowie Maz. w części zachodnio-północnej miasta.

Granica między ww. parafiami biec będzie od styku ulic 18 stycznia i Warszawskiej wzdłuż ulic: Szeroka, Orzeszkowej i Zawadzka aż do granic miasta przy czym strona południowa tychże ulic stanowić będzie granice parafii św. Antoniego a strona północna granicę parafii Najświętszego Serca Jezusowego. Od strony zaś zachodniej i północnej granica parafii Naj-

świętszego Serca Jezusowego pokrywać się będzie z granicami miasta.

Równocześnie polecamy, by Dekret ten został odczytany z ambon obydwu kościołów parafialnych w niedzielę 24 lutego br. /i ewentualnie powtórzony wg uznania księży proboszczów w następną niedzielę/.

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 2 marca 1980 r.

Od dnia 16 do 20 marca 1980 r. włącznie odbyły się doroczne rekolekcje wielkopostne, które prowadził O. Pallotyn z Ołtarzowa.

W tygodniu po 3 niedzieli wielkanocnej, corocznym zwyczajem odbyło się nawiedzenie chorych parafian w ich domach połączone ze Spowiedzią św. i udzieleniem Komunii św. Natomiast emeryci i wszyscy starsi parafianie spotykają się wtedy w kościele na Mszy św., uczestniczą w Spowiedzi św. i przyjmują Komunię św.

W dniach 11 i 18 maja 1980 r. odbyła się uroczystość Pierwszej Komunii św. dla dzieci w parafii Najświętszego Serca Jezusowego /dwie grupy/. Msza św. z okolicznościowym kazaniem rozpoczęła się w wymienioną niedzielę o godz. 8⁰⁰.

Natomiast w niedzielę 25 maja 1980 r. obchodzona była uroczystość rocznicowa Pierwszej Komunii św.

W dniach 5-12 października 1980 r. odbył się w parafii kolejny Tydzień Miłosierdzia pod hasłem „Rodzino apostołuj miłosierdzieniem”.

W środę 7 października 1980 r. odbył się dzień chorych w kościele z ich udziałem we Mszy św. podczas której udzielono Komunii św. W piątek 9 października 1980 r. kapłani odwiedzili chorych w domach udzielając im sakramentu pokuty, Komunii św. i sakramentu chorych.

W dniu 12 października 1980 r. z racji Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej przy kościele parafialnym odbywała się sprzedaż odznak pamiątkowych. Same uroczystości związane z Tygodniem Kultury Chrześcijańskiej odbyły się w Łodzi.

W dniu 19 października 1980 r. /w niedzielę/ zbierano w kościele ofiary na budowę kościołów w Diecezji Łódzkiej.

Corocznym zwyczajem w dniu Wszystkich Świętych /1 listopada 1980 r. / wyruszyła z kościoła parafialnego procesja na miejscowy cmentarz grzebalny. W tym roku parafia celebrowała w kaplicy cmentarnej dwie Msze św. o godz. 10⁰⁰ i o 15⁰⁰ dla całego miasta. Po Mszy św. odbyła się procesja do krzyży cmentarnych w sektorze wyznaczonym dla parafii na tę procesję.

Od 9 listopada 1980 r. siostry zakonne pracujące w katechizacji parafialnej rozpoczęły roznoszenie po domach opłatków na święta Bożego Narodzenia. Ofiary składane z tej racji przez

parafian przeznaczone zostały na katechizację oraz na potrzeby miejscowych sióstr zakonnych.

Od 30 XI 1980 r. rozpoczął się Rok Kościelny. Wierni mieli podkreślone w homiliach i ogłoszeniach parafialnych przeżywanie tego okresu adwentowego w duchu powagi oraz zbliżenia się do sakramentów św. Codziennie odprawiane były o godz. 6³⁰ Msze św. zwane Roratami. Dzieci miały wyznaczone poszczególne dni na odbycie Spowiedzi i Komunii św.

W dniu 8 grudnia 1980 r. przystąpiła do Spowiedzi i Komunii św. młodzież żeńska. W kościele odbyła się okolicznościowa akademія, w której – w sposób specjalny – wzięta udział miejscowa schola.

W dniu 31 grudnia 1980 r. w środę odbyła się uroczystość zakończenia roku.

O godz. 17⁰⁰ odprawione zostały uroczyste nieszpory z wystawieniem Najświętszego Sakramentu, kazaniem i odśpiewaniem hymnu „Ciebie Boga wystawiamy” jako podziękowanie za szczęśliwie przeżyty rok. Ks. Proboszcz złożył sprawozdanie z życia parafii i z wykonanych prac inwestycyjno-remontowych. Podkreślił też wzrost rozdanych Komunii św. w porównaniu z 1979 r. /w 1979 r. - 100 900, w 1980 r. 108 500/. Dziękując parafianom za udział we Mszach św. niedzielnych i za składane ofiary na potrzeby kościoła, ks. proboszcz podkreślił, że pozwoliło to na powstanie dodatniego salda gotówki w kasie.

W każdym miesiącu roku w dniu 16 były odprawiane specjalne nabożeństwa w intencji Ojca Świętego Jana Pawła II. W kościele wystawiana była wówczas plansza z wizerunkiem Ojca Świętego a o godz. 18⁰⁰ odprawiono Mszę św. z homilią i modlitwami.

Przez cały rok 1980 wykonywane były roboty uzupełniające w nowej plebanii jak też przeprowadzono remonty budynku sakralnego, sal katechetycznych i budynków mieszkalnych /stara plebania/. Szczegółowy zakres robót i zakupów:

- malowanie bocznych naw, prezbiterium zakrystii, chóru i drzwi w kościele;
- pokrycie twardą pilśnią i malowanie podłogi na parterze nowej plebanii, sali zebrań dla rodziców i na piętrze w mieszkaniu obok ks. proboszcza;
- pomalowano też balustrady balkonów i podłogi balkonowe w nowej plebanii;
- dokonano przeróbki instalacji c.o. i wyłożono podłogi lентexem w salce katechetycznej w starej plebanii;
- pomalowano wszystkie salki katechetyczne.

Poniesione na te roboty nakłady wyniosły 108 000 zł.

- roboty przeróbki całej instalacji radiofonizacyjnej w kościele z zakupem zapasowego wzmacniacza kosztowały 20 000 zł;
- zakupiono szaty liturgiczne: kapa biała i czerwony ornat kosztowały 14 700 zł;
- wyposażenie kuchni księży wikariuszy kosztowało 12 600 zł;
- zakupiony cement i deski – 9 000 zł.

Łącznie wydatkowano na dobra materialne w 1980 r. 164 300 zł.

1981 r.

Rok 1981 rozpoczęto w parafii od wizyty duszpasterskiej w domach wiernych /tzw. kolęda/. Podczas tej wizyty kapłani przeprowadzali rozmowy związane z życiem duchowym w rodzinie i dopełnieniem obowiązku katechizacji.

Wierni składali ofiary na cele kościoła. Kwota ofiar 200 000 zł.

Od dnia 29 marca do 3 kwietnia 1981 r. odbyły się doroczne rekolekcje wielkopostne, które prowadził ks. Bańkowski Stanisław ze zgromadzenia ks. Filipinów w Tarnowie. W rekolekcjach brały udział wszystkie grupy wiernych: dzieci, młodzież i dorośli.

Biorący udział w rekolekcjach dorośli i młodzież w większości, a dzieci prawie w całości przystąpili do spowiedzi i Komunii św.

W tygodniu po trzeciej niedzieli wielkanocnej corocznym zwyczajem odbyło się nawiedzenie chorych.

Dnia 7 V 1981 r. zebrani w kościele chorzy na Mszy św. o godz. 8³⁰ przystąpili do spowiedzi i Komunii św., a po Mszy św. udzielone zostało chorym namaszczenie.

Natomiast w dniu 8 V 1981 r. ciężko chorych nawiedzali kapłani w domach, gdzie chorzy przyjmowali sakramenty św.

W dniach 17 i 24 V 1981 r. odbyła się uroczystość I Komunii św. dla dzieci parafii Najświętszego Serca Jezusowego /dwie

grupy/. Msza św. z okolicznościowym kazaniem o godz. 8⁰⁰ rozpoczęła te uroczystości. Natomiast w niedzielę 31 V 1981 r. o godz. 16⁰⁰ obchodzona była uroczystość rocznicy I Komunii św.

W dniu 11 czerwca 1981 r. Jego Ekscelencja ks. Biskup dr Bohdan Bejze Sufragan Łódzki udzielił w kościele parafialnym Najświętszego Serca Jezusowego sakramentu bierzmowania 213 osobom.

Dnia 7 czerwca 1981 r. miały miejsce w parafii uroczyste prymicje ks. Adama Gogola. Neoprezbiter w asyście kleryków z Wyższego Seminarium Duchownego w Łodzi odprawił o godz. 12⁰⁰ Mszę św. prymicyjną.

Po Mszy św. neoprezbiter udzielił licznie zebranych wiernym błogosławieństwa prymicyjnego i rozdał okolicznościowe obrazki upamiętniające tę uroczystość.

Uroczystość Bożego Ciała w dniu 18 VI 1981 r. rozpoczęła się Mszą św. i procesją eucharystyczną, która przeszła do czterech ołtarzy tradycyjną trasą. Brały w niej udział liczne rzesze wiernych.

Dnia 8 czerwca 1981 r. o godz. 12⁰⁰ Sumę odpustową (z okazji święta Najświętszego Serca Jezusowego) odprawił ks. Ireneusz Pękalski. Kazanie wygłosił ks. Władysław Kmiecik proboszcz parafii Chorzęcin.

W dniach 4-11 X 1981 r. odbył się w parafii kolejny Tydzień Miłosierdzia pod hasłem „Bogaci miłosierdziem”, w czasie którego codziennie odbywał się różaniec. W ramach tych uroczystości 7 X 1981 r. odbył się w kościele dzień chorych z ich udziałem. Podczas Mszy św. udzielano Komunii św., a po jej zakończeniu – sakramentu chorych.

W dniu 9 X 1981 r. kapłani odwiedzili chorych w domach udzielając im sakramentów św.

Corocznym zwyczajem w dniu Wszystkich Świętych /1 listopada 1981 r./ wyruszyła z kościoła parafialnego procesja na miejscowy cmentarz grzebalny. W tym roku Mszę św. celebrowała parafia św. Wacława /o godz. 10⁰⁰ i 15⁰⁰/ dla całego miasta, a homilię wygłosił ks. Porczyk. Po Mszy św. o godz. 15⁰⁰ odbyła się procesja do krzyży cmentarnych w wyznaczonym dla parafii sektorze.

Od 16 XI 1981 r. siostry zakonne pracujące w katechizacji parafialnej rozpoczęły roznoszenie po domach opłatków na święta Bożego Narodzenia. Ofiary składane z tej racji przez parafian przeznaczone zostały na katechizację oraz na potrzeby miejscowych sióstr zakonnych.

Od 22 XI 1981 r. rozpoczął się Rok Kościelny 1982. Wierni mieli podkreślane w homiliach i w ogłoszeniach parafialnych przeżywanie okresu adwentowego w duchu powagi oraz zbliżenia się do sakramentów św. Codziennie o godz. 6³⁰ były odprawiane

Msze św. zwane Roratami. Dzieci miały wyznaczone poszczególne dni na odbycie spowiedzi i Komunii św.

W dniu 31 XII 1981 r. odbyła się uroczystość zakończenia roku. O godz. 17⁰⁰ zostały odprawione uroczyste nieszpory z wystawieniem Najświętszego Sakramentu i odśpiewaniem hymnu „Ciebie Boga wystawiamy” jako podziękowania za przeżyty szczęśliwie rok.

Okolicznościowe homilie wygłosił ks. Ireneusz Pękalski, a sprawozdanie – ks. proboszcz.

Sprawozdanie dotyczyło życia religijnego parafii i wykonanych prac remontowo-inwestycyjnych. Podkreślił przy tym wzrost rozdanych w 1981 r. Komunii św. z 108 500 w 1980 r. do 124 500. Dziękując parafianom za udział we Mszach św. niedzielnych i za składane ofiary na potrzeby kościoła, ks. proboszcz podkreślił, że pozwoliło to całkowicie zaspokoić te potrzeby.

W każdym miesiącu roku dnia 16 były odprawiane Msze św. w intencji Ojca Św. Jana Pawła II. W kościele wystawione były wówczas plansze z wizerunkiem Ojca Św., a o godz. 16⁰⁰ odprawiano Mszę św. z homilią i modlitwą różańcową.

Przez cały 1981 r. trwały prace przy przebudowie sal katechetycznych, remoncie budynku starej plebanii /zamieszkałym przez siostry zakonne/ i częściowym uzupełnieniem sprzętu w nowej plebanii.

Szczegółowy zakres robót i zakupów:

- remont budynku polegający na wymianie ścian i stropów, w którym mieszczą się 2 sale katechetyczne, kotłownia c.o. i pralnia;
- doprowadzenie wody i założenie c.o. w starej plebanii;
- zakup wyposażenia nowej plebanii /kuchnia i kancelaria/;
- zakup wyposażenia sal katechetycznych;
- zakup szat liturgicznych, sztandaru dla „Żywej Róży” i sukien dla asysty;
- zakup naczyń liturgicznych;
- linia mikrofonu ze statywem.

Poniesione na te roboty i zakupy wyniosły:

- robocizna przy remoncie sal katechetycznych 366 995 zł
- założenie c.o. 46 000 zł
- materiały budowlane i instalacyjne /sale katechetyczne/ 135 650 zł
- założenie światła w salach katechetycznych 41 000 zł
- stoliki /15 szt./ do sal katechetycznych 46 500 zł
- doprowadzenie wody do starej plebanii 17 000 zł
- zakup ornatu, kielicha z pateną 16 100 zł
- zakup kuchni /2 szt./ 15 780 zł
- zakup dywanu i chodnika do kancelarii parafialnej 4 700 zł
- zakup sztandaru dla „Żywej Róży” 10 000 zł
- zakup materiału na suknie dla asysty 4 870 zł
- linia mikrofonowa i statyw 2 150 zł
- zakup worka 3 000 zł

- zakup materiału do czyszczenia ścian 20 000 zł
łącznie wydatkowano 729 745 zł.

1982 r.

Rok 1982 rozpoczęto w parafii od wizyty duszpasterskiej w domach wiernych /tzw. kolęda/. Podczas tej wizyty kapłani przeprowadzali rozmowy związane z życiem duchowym w rodzinie i dopełnieniem obowiązku katechizacji.

Wierni składali ofiary na cele kościoła. Kwota ofiar 250 000 zł.

W czasie kolędy wiernych z niektórych ulic odwiedzał ksiądz z parafii św. Rodziny. Ofiary przez niego zebrane w 50% przeznaczone były na nowobudujący się kościół, o czym wierni parafii Najświętszego Serca Jezusowego z ulic, gdzie wspomniany ksiądz chodził, byli powiadomieni.

W czasie wizytacji miejscowi księża zwracali uwagę czy dzieci uczęszczają

na katechizację, a zwłaszcza uczęszczające do przedszkola i do klas zerowych. Informowali też, że dzieci z klas zerowych już od 1 roku nauki religii przygotowywane są do I Komunii św.

W dniu 26 stycznia 1982 r. w związku ze świętem Pallotiego ksiądz z Ołtarzewa przeprowadził triduum dla osób związanych z ich placówką oraz wysyłających ofiary na jednego z kleryków przygotowujących się do pracy misyjnej.

W lutym 1982 r. parafia Barendrecht z Holandii nawiązała łączność z parafią tutejszą i dostarczyła dary z przeznaczeniem

do miejscowego szpitala, domu dziecka, PCK, dla parafii ewangelicko-augsburskiej i dla 4 parafii rzymsko-katolickich. Były to artykuły żywnościowe i odzież w dużej ilości /ok. 40 ton/.

Rekolekcje wielkopostne odbyły się w dniach od 28 marca do 3 kwietnia 1982 r. Prowadził je ksiądz ze zgromadzenia Filipinów z domu w Tarnowie.

W rekolekcjach brały udział wszystkie grupy wiernych: dzieci, młodzież i dorośli.

Biorący udział w rekolekcjach dorośli i młodzież w większości, a dzieci w całości przystąpili do spowiedzi i Komunii św.

Cztery tygodnie po trzeciej niedzieli wielkanocnej corocznym zwyczajem odbyło się nawiedzenie chorych.

Dnia 30 kwietnia 1982 r. zebrani w kościele chorzy przyjęli Komunię św. po uprzedniej spowiedzi.

Ciężko chorych kapłani odwiedzili w domach, gdzie udzielano im sakramentów św.

W 1982 r. do I Komunii świętej przystępowały dzieci w 4 grupach: 9, 16, 23 i 30 maja. Msza święta, w każdą z tych niedziel o godz. 8⁰⁰ rozpoczynała te uroczystości. Podczas tych Mszy św. jeszcze były okolicznościowe kazania.

Procesja Bożego Ciała przechodziła w 1982 r. tradycyjną trasą. Zgromadziła ona wielką ilość parafian. Jest to wielka radość, że parafianie oddają cześć Najświętszemu Serce Jezusowemu.

Sumę odpustową z okazji uroczystości Najświętszego Serca Jezusowego odprawił w br. ks. Kazimierz Malcer. Okolicznościowe kazanie wygłosił O. Bernardyn z Piotrkowa Trybunalskiego, który wszystkim podczas Mszy św. tej niedzieli głosił nauki ku czci Serca Jezusowego.

W dniach 24-26 sierpnia 1982 r. odbyło się w parafii triduum związane z uroczystością 600-lecia obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej. Uczestniczyły w tym nabożeństwie liczne rzesze wiernych.

W dniach 4-11 października 1982 r. odbył się w parafii kolejny Tydzień Miłosierdzia, w czasie którego codziennie odbywał się różaniec.

W ramach tych uroczystości dnia 7 października 1982 r. odbył się dzień chorych w kościele. Chorzy brali udział we Mszy świętej, podczas której udzielano Komunii świętej, a po jej zakończeniu udzielano sakramentu chorych.

W dniu 8 października 1982 r. księża odwiedzili chorych w domach udzielając sakramentów św.

Od 7 do 9 października 1982 r. trwało w parafii triduum ku czci św. Maksymiliana Kolbe.

W dniach 21-24 października 1982 r. przeprowadzona została w parafii przez ks. Biskupa Władysława Ziółka wizytacja kanoniczna.

Rozpoczęła się ona o godz. 16⁰⁰ udzieleniem sakramentu bierzmowania grupie około 250 osób. Mszy św. przewodniczył ks. Biskup wizytator, który wygłosił okolicznościowe kazanie.

Liturgiczne rozpoczęcie wizytacji nastąpiło o godz. 18⁰⁰. Asysta parafialna

i Służba liturgiczna ołtarza uroczystie wprowadziła ks. Biskupa do kościoła, gdzie oczekiwali wierni oraz miejscowi duszpasterze: proboszcz parafii - ks. Piotr Beściak, wikariusze – ks. Renisław Chrust i Janusz Krakowiak, jak też ks. mgr Jan Kazimierski - dziekan dekanatu tomaszowskiego, ks. Stefan Porczyk, ks. Antoni Jakubczyk - proboszcz parafii św. Rodziny w Tomaszowie Maz., ks. Mieczysław Paluszek – proboszcz parafii Ujazd oraz ks. dr Ireneusz Pękalski pełniący funkcję sekretarza ks. Biskupa Wizytatora. Po odmówieniu modlitwy ku czci Najświętszego Serca Jezusowego ks. Biskupa powitali przedstawiciele dzieci, młodzieży, Służby Liturgicznej Ołtarza, ojców i matek. Następnie powitania wygłosił miejscowy proboszcz ks. Piotr Beściak, który przedstawił jednocześnie sprawozdanie z duchowego i materialnego rozwoju życia parafialnego w ostatnim pięcioleciu

tj. od ostatniej wizytacji kanonicznej.

Po powitaniu przez ks. proboszcza, Biskup Wizytator przewodnicząc Liturgii Słowa Mszy św. odprawianej przez ks. dr Ireneusza Pękalskiego, wygłosił kazanie, w którym ukazał znaczenie i program wizytacji duszpasterskiej parafii.

Po Mszy św. Biskup Wizytator zapoznał się z warunkami w jakich siostry „Wspólnej Pracy” spełniają rozliczne posługi przy parafii, podkreślając żywe zainteresowanie ks. proboszcza trudnościami, które spotykają w realizacji swego posłannictwa. Odwiedził też siostry mieszkające w dawnej plebanii, ostatnio odnowionej staraniem ks. proboszcza.

Drugi dzień wizytacji był poświęcony zapoznaniem się z aktualnym stanem katechezy w parafii.

I tak:

- o godz. 16⁰⁰ w obecności dużej grupy dzieci ze szkół podstawowych i ich rodziców ks. Biskup poświęcił nowowynbudowany „Dom Katechetyczny”;

- po poświęceniu spotkał się z siostrami i dziećmi w salkach katechetycznych, gdzie każda z siostr katechetek złożyła pisemne sprawozdanie ze swej pracy.

Na zakończenie wizyty ks. Biskup udzielił każdej grupie specjalnego błogosławieństwa. Bezpośrednio przed Mszą św. wieczorną odwiedził wikariusza parafii ks. Janusza Krakowiaka.

O godz. 18⁰⁰ ks. Biskup Wizytator przewodniczył Mszy św. połączonej z wieczystą nowenną ku czci Najświętszego Serca Jezusowego. Podczas której wygłosił kazanie o znaczeniu miłości znajdującej w Sercu Jezusowym swój pierwowzór i źródło. Pod koniec Mszy św. poszczególne grupy parafialne: Żywa Róża, III Zakon, chór, Służba liturgiczna ołtarza, schola, asysta i rodziny poświęcone MB Częstochowskiej złożyły sprawozdanie ze swych osiągnięć i napotykanych trudności. Ks. Biskup skierował specjalne słowo do członków wszystkich zespołów parafial-

nych. Po Mszy św. Biskup Wizytator złożył wizytę wikariuszowi parafii ks. Renisławowi Chrustowi.

Trzeci dzień wizytacji kanonicznej poświęcony był odwiedzaniu chorych i rodzin wielodzietnych.

Tego dnia ksiądz Biskup złożył także wizytę rodzinie tragicznie zmarłego

ks. Adama Gogola, którego pogrzeb odbył się w środę 20 października 1982 r. na Cmentarzu Rzymsko-Katolickim w Tomaszowie Maz. Mszę żałobną za zmarłego ks. Gogola odprawił w kościele Najświętszego Serca Jezusowego w Tomaszowie Maz. ks. Biskup Ziótek i on poprowadził kondukt żałobny na cmentarz. W pogrzebie uczestniczyło wielu księży diecezji oraz duża rzesza mieszkańców Tomaszowa Maz. i innych miast.

O godz. 18⁰⁰ trzeciego dnia wizytacji Biskup Wizytator odprawił Mszę świętą, w czasie której udzielił sakramentu bierzowania drugiej grupie złożonej głównie z młodzieży szkół średnich, a także nielicznym dorosłym /całość około 200 osób/ i wygłosił okolicznościowe kazanie. Po Mszy św. ks. Biskup wizytował Kancelarię i złożył podpis w księgach parafialnych.

Wizytacja kanoniczna
die 23. X. r. 1982
+ Wikaryusz Ziótek

Ostatnim dniem wizytacji była niedziela. Ks. Biskup o godz. 9⁰⁰ odprawił Mszę św. dla młodzieży, do której skierował specjalne słowo.

W czasie pozostałych Mszy św. Biskup Wizytator przewodniczył Liturgii Słowa wygłaszając kazania do ogółu wiernych /o godz. 10⁰⁰/, do dzieci z klas IV-VII /o godz. 11⁰⁰/, do dzieci z „zerówek” i klas I-III oraz do młodych małżeństw /godz. 12⁰⁰/.

Po tej Mszy św. obecni w kościele małżonkowie, którzy w minionym pięcioleciu zawarli sakrament małżeństwa odnowili wobec ks. Biskupa przysięgę małżeńską i otrzymali specjalne biskupie błogosławieństwo.

Pozostałym licznie zgromadzonym wokół kościoła dzieciom i ich rodzicom ks. Biskup udzielił błogosławieństwa, a następnie dokonał obrzędu poświęcenia pojazdów mechanicznych.

O godz. 15⁰⁰ na miejscowym cmentarzu odprawiona została Msza święta, której przewodniczył ks. Ireneusz Pękalski. Oprócz miejscowych duszpasterzy obecni byli ks. mgr Jan Kazimierski – dziekan dekanatu tomaszowskiego i ks. Stefan Porczyk. Na początku Ofiary Eucharystycznej składanej w intencji wszystkich zmarłych parafian, kierownik Cmentarza p. Marian Pękalski przedstawił sprawozdanie z działalności cmentarza w okresie od ostatniej wizytacji kanonicznej.

Po Ewangelii ks. Biskup wygłosił okolicznościowe kazanie. Uroczystości na cmentarzu zakończyła procesja, w czasie której odmawiano wspólnie modlitwy za zmarłych. Po powrocie na plebanię ks. Biskup dokonał lustracji kościoła.

Na zakończenie wizytacji odprawiona została Msza święta, której przewodniczył ks. Janusz Krakowiak. Oprócz miejscowych

duszpasterzy brali w niej udział ks. Władysław Kmiecik – wicedziekan tomaszowski, ks. Stefan Porczyk, ks. Mieczysław Paluszek – proboszcz parafii Ujazd, ks. Zdzisław Norberciak – wikariusz parafii św. Rodziny w Tomaszowie Maz. i ks. Ireneusz Pękański.

Biskup Wizytator jak poprzednio przewodniczył Liturgii Słowa Bożego i wygłosił końcowe przemówienie. Dał w nim wyraz swej radości z zauważonych we wspólnocie parafialnej pozytywnych przejawów życia religijnego, np. przywiązanie wiernych do kościoła, troska o religijne wychowanie dzieci, pielęgnowanie nabożeństwa do Serca Jezusowego a przede wszystkim czynne uczestnictwo we Mszy św. i wzrastająca z roku na rok ilość Komunii św. Nie omieszkał też ustosunkować się do niektórych zjawisk negatywnych zasygnalizowanych w sprawozdaniu ks. proboszcza. W słowach pełnych szacunku podziękował też ks. proboszczowi za trud podjęty dotychczas w parafii w zakresie duszpasterskim i administracyjnym. Osobne słowo podziękowania skierował do księży wikariuszy i sióstr zakonnych. Życzył wreszcie wszystkim pomyślnego zrealizowania zamiaru budowy nowej świątyni parafialnej.

Na zakończenie ks. proboszcz oraz przedstawiciele: dzieci, młodzieży i dorosłych podziękowali ks. Biskupowi za przeprowadzoną wizytację. Uroczystość zakończyło odśpiewanie dziękczynnego „Te Deum” i błogosławieństwo ks. Biskupa.

Corocznym zwyczajem w dniu Wszystkich Świętych (1 listopada 1982 r.) wyruszyła z kościoła parafialnego procesja ma miejscowyy cmentarz grzebalny. W tym roku Mszę św. celebrowali księ-

za z parafii św. Rodziny (o godz. 10⁰⁰ i 14⁰⁰) dla całego miasta. Homilię okolicznościową wygłosił proboszcz wymienionej parafii ks. A. Jakubczyk. Po Mszy św. o godz. 14⁰⁰ odbyła się procesja do krzyży cmentarnych w wyznaczonym dla parafii sektorze cmentarza.

Od 15 XI 1982 r. siostry zakonne pracujące w katechizacji parafialnej rozpoczęły roznoszenie po domach opłatków na święta Bożego Narodzenia. Ofiary składane z tej racji przez parafian przeznaczone zostały na katechizację oraz na potrzeby miejscowych sióstr zakonnych.

W dniu 28 XI 1982 r. rozpoczął się Rok Kościelny. Codziennie odprawiane były o godz. 6⁰⁰ Msze św. zwane roratami. Dzieci i młodzież miały wyznaczone dni na spowiedź i Komunię św. Wierni mieli podkreślone w homiliach i ogłoszeniach parafialnych przeżywanie okresu adwentowego w duchu powagi i zbliżania się do sakramentów św.

W dniu 31 XII 1982 r. odbyło się uroczyste zakończenie roku. O godz. 17⁰⁰ odprawione zostały niezpory z kazaniem wygłoszonym przez ks. Janusza Krakowiaka. Kazanie to połączone było ze sprawozdaniem z życia religijnego i wykonanych prac inwestycyjno-remontowych. Odśpiewanie hymnu „Ciebie Boga wysławiamy” jako podziękowanie za szczęśliwie przeżyty rok i otrzymane łaski zakończyło te uroczystości.

Przez cały rok 1982 trwały prace przy budowie domu Katechetycznego rozpoczęte jeszcze w 1981 r. Został on poświęcony i oddany do całkowitego użytku podczas wizytacji kanonicznej – 22 X 1982 r.

Nakłady poniesione na wspomnianą budowę wyniosły:

- materiały 362 470 zł
- robocizna 515 535 zł

Ponadto:

- naprawiono organy 180 000 zł
- pomalowano zakrystię 35 000 zł
- pomalowano dom Katechetyczny 60 000 zł
- założono instalację elektryczną
- w salkach katechetycznych 22 000 zł
- oszklenie okien w salkach katechetycznych 7 000 zł
- prace stolarskie w salkach katechetycznych 8 000 zł

łącznie wydatkowano 915 005 zł.

Prace przy budowie domu Katechetycznego to w $\frac{1}{3}$ roboty budowlane i w $\frac{2}{3}$ roboty wykończeniowe.

W każdy 16 dzień miesiąca odprawiane były w parafii Msze św. w intencji Ojca Świętego. Wystawiany były wówczas w kościele obraz – plansza z wizerunkiem papieża. Mszę św. celebrowano o godz. 18⁰⁰ i modlono się wspólnie za zdrowie i bezpieczeństwo Głowy Kościoła powszechnego.